

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

PODPORA REGISTRU CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁNÍ SESTER

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce:
Mgr. Helena Michálková

Autor:
Kateřina Smolová

2009

Abstract

This work deals with the issue of registration of non-medical health care workers as the system of documentation of lifelong education. Contemporary world lays increased demands in all disciplines, particularly in health care. In order to ensure provision of high-quality nursing care by competent workers, conditions for authorization to execute health care profession independently without professional supervision had to be set. And those conditions are defined by the registration system specified by law.

Our goal was to ascertain the practical nurses' opinions on registration. To find out what the influence of registration on further nurse education is and to map what prevents nurses from education. To ascertain which forms of lifelong education are preferred by nurses and whether the employer supports nurses in lifelong education and in what manner. We selected quantitative research to process such information. A questionnaire for nurses was drawn up for data collection and 106 respondents reacted to it.

The research showed that nurses prefer passive participation in events like seminars and conferences in education. Most nurses think that it is necessary to educate themselves in their discipline. Further we have found out that more than a half of the nurses inquired want to have general knowledge and educate themselves also in other disciplines than their specialization. Most inquired nurses have stated that they educate themselves more frequently than before the introduction of registration. The biggest obstacle for nurses consists in financial and time demandingness of the educational events.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „*Podpora registru celoživotního vzdělávání sester*“ vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/ 1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG používané Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách.

V Českých Budějovicích

.....

Podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych vyjádřit velké poděkování Mgr. Heleně Michálkové za její cenné rady, poskytnutý čas a trpělivost při psaní této bakalářské práce. Také bych ráda poděkovala všem sestrám, které se zúčastnily výzkumu, za ochotu a spolupráci při vyplňování dotazníků.

ÚVOD.....	2
1. SOUČASNÝ STAV	3
1.1 Obor ošetrovatelství.....	3
1.1.1 <i>Trendy v ošetrovatelství</i>	3
1.2 Historie ošetrovatelství a vzdělávání v oboru	4
1.2.1 <i>Neprofesionální ošetrovatelství</i>	4
1.2.2 <i>Profesionální ošetrovatelství</i>	5
1.2.3 <i>První česká ošetrovatelská škola</i>	6
1.2.4 <i>Ošetrovatelství v letech 1918 - 1948</i>	6
1.2.5 <i>Ošetrovatelství po roce 1948</i>	7
1.2.6 <i>Změny po roce 1989</i>	8
1.3 Vzdělávání v současnosti.....	9
1.3.1 <i>SZŠ</i>	9
1.3.2 <i>VOŠ</i>	10
1.3.3 <i>VŠ</i>	10
1.3.4 <i>Vzdělávání ve světě</i>	11
1.4 Regulace ošetrovatelské praxe	12
1.4.1 <i>Druhy regulace</i>	12
1.5 Vzdělávání dle legislativy	12
1.5.1 <i>Pracovníci v oboru ošetrovatelství a jejich vzdělávání</i>	13
1.5.2 <i>Kvalifikační studium</i>	13
1.5.3 <i>Specializační studium</i>	14
1.5.4 <i>Celoživotní vzdělávání</i>	14
1.5.5 <i>E-Learning</i>	15
1.5.6 <i>Registrační systém</i>	16
1.5.7 <i>Dobrovolná registrace v ČAS</i>	16
1.5.8 <i>Registrace určená zákonem</i>	17
1.5.9 <i>Kreditní systém</i>	18
1.5.10 <i>Získávání osvědčení</i>	18
1.6 Role sestry.....	18

1.6.1 Běžné role sester v moderním ošetřovatelství.....	19
1.7 Kompetence sester.....	19
2. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY	21
2.1 Cíle práce	21
2.2 Hypotézy	21
3. METODIKA	22
3.1 Metodika práce	22
3.2 Charakteristika souboru	22
4. VÝSLEDKY	23
5. DISKUZE	41
6. ZÁVĚR.....	47
7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	49
8. KLÍČOVÁ SLOVA.....	52
9. PŘÍLOHY	53
Příloha 1 - Dotazník.....	53
Příloha 2 - Přehled kreditního ohodnocení za jednotlivé formy vzdělávání.....	53
Příloha 3 - Žádost o zařazení do specializačního vzdělávání	53
Příloha 4 - Žádost o vydání osvědčení k výkonu povolání bez odborného dohledu...53	
Příloha 5 - Žádost o vykonání zkoušky k ověření způsobilosti k výkonu povolání bez odborného dohledu	53

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je registrace nelékařských zdravotnických pracovníků. Registrace jejímž hlavním cílem je ochrana veřejnosti založená na principu celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků. Registrovaní pracovníci svou registrací dokazují, že si kontinuálně doplňují vzdělávání. A celoživotní vzdělávání sester je jednou z podmínek kvalitní ošetrovatelské péče a je povinností zdravotnického personálu. Protože průběžné obnovení, zvyšování, prohlubování, a doplňování vědomostí, dovedností a způsobilosti zdravotnických pracovníků vede ke zvyšování kvality ošetrovatelské péče. Vysoká kvalita poskytované péče napomáhá ke zvyšování úrovně a prestiže nelékařských zdravotnických profesí. Držitel osvědčení pracuje bez odborného dohledu a pacientovi je registrací zaručena jeho vysoká profesní způsobilost k výkonu povolání. Registr vznikl na podporu a kontrolu celoživotního vzdělávání nelékařských pracovníků.

Na svém počátku byla registrace dobrovolnou záležitostí každé sestry a bylo na jejím uvážení jestli se nechá zaregistrovat. V současné době je nutností k výkonu povolání bez odborného dohledu. Přestože je registrace v zákoně daná od roku 2004 a podmínkou pro výkon povolání bez odborného dohledu se stala v roce 2006, je to pořád diskutované téma. Některé sestry již registraci přijaly nebo s ní ani nikdy problém neměly, ale některé stále bojují proti tomuto systému a nedokázaly se s ním ve své praxi sžít. V roce 2008 byly provedeny nové legislativní změny ve způsobu celoživotního vzdělávání nelékařů. Došlo k částečnému omezení některých forem vzdělávání. Jakým způsobem tyto změny zasáhly do celoživotního vzdělávání sester? Plynou z nich pro sestry nějaká výraznější omezení v souvislosti se sbíráním kreditů? Jak sestry vidí registraci v nejaktuálnější podobě a jaké jsou jejich názory na systém celoživotního vzdělávání? Jsou pro ně vůbec vzdělávací akce přínosné, využijí informace na nich získané v praxi při svém povolání? Tyto skutečnosti byly pro mě důvodem k výběru a ke zpracování tohoto tématu.

1. SOUČASNÝ STAV

1.1 Obor ošetřovatelství

Ošetřovatelství je charakterizované jako samostatná vědecká disciplína, která se zaměřuje na aktivní vyhledávání a uspokojování biologických, psychických a sociálních potřeb nemocného i zdravého jedince v péči o jeho zdraví. Jako vědní obor vykazuje svoji filozofii (holistický přístup), mataparadigma (předmět zkoumání), paradigma (teorie oboru), metodologii (ošetřovatelský proces), výzkum, systém univerzitního vzdělávání, národní a mezinárodní profesní organizace. Jeho hlavním cílem je komplexně a systematicky uspokojovat potřeby člověka a respektovat individuální kvalitu života, provádět postupy k udržení nebo navrácení zdraví, zmírnění utrpení nemocného člověka zejména bolesti fyzické i psychické. K dosažení těchto cílů je nezbytná spolupráce ošetřovatelského personálu v první řadě s pacientem, s jeho rodinou, dále s lékaři a dalšími zdravotnickými a jinými odbornými pracovníky (11,14).

1.1.1 Trendy v ošetřovatelství

Pod slovem trend se rozumí všeobecný směr vývoje nějakého jevu nebo dlouhodobá tendence či sklon. V současné době je známé, že v ošetřovatelském povolání je trendů více. Neznamena to, že se všechny trendy navzájem doplňují, některé se mohou jevit až tak, že si navzájem protirečí. Postupem času se z některých aspektů ošetřovatelství staly hlavními trendy, zatímco jiné se vlivem společnosti změnily nebo úplně vymizely. V dnešní době jsou zřejmými trendy rozšiřování zaměření ošetřovatelské praxe, vzrůstající odbornost základní ošetřovatelské praxe včetně ošetřovatelského výzkumu, nárůst využívání techniky a uvědomění si potřeby „citlivého přístupu“. Objekt oboru ošetřovatelství se rozšířil z péče o nemocného na péči o zdravého i nemocného, rodinu i komunitu. Holistický přístup k člověku je v moderním ošetřovatelství nutností. Kvůli stále vzrůstajícímu využití techniky ve zdravotnické praxi narůstá potřeba dalšího vzdělávání sester. Profesionální ošetřovatelství potřebuje systematický přístup, speciální vědomosti, dovednosti a postoje založené na vědeckém

podkladu. Přetechnizovaná medicína vyžaduje mnohem více potřebu humanizace ošetrovatelské profese (10,11).

1.2 Historie ošetrovatelství a vzdělávání v oboru

Pochopit ošetrovatelství dnešní doby a připravit se na budoucnost ošetrovatelství si žádá poznání a porozumění jeho minulosti, postavení a úroveň v jednotlivých historických obdobích. Počátky ošetrovatelství najdeme hluboko v minulosti. Historický vývoj byl ovlivněn společenskými a sociálně-ekonomickými podmínkami. Na utváření ošetrovatelství se také ve značné míře podílely kulturní tradice, náboženství, války, vědecké objevy a rozvoj medicíny, sociální, hospodářská a politická situace a celkový zdravotní stav obyvatelstva. Vliv těchto mnoha různých faktorů nelze chápat odděleně, protože vždy působí ve vzájemném vztahu. Tradičními objekty ošetrovatelství po staletí bylo lidské starání, ošetrování, poskytování útěchy a podpory. Historicky můžeme mluvit o třech období neprofesionální, charitativní a profesionální ošetrovatelství (6,10,22).

1.2.1 Neprofesionální ošetrovatelství

Neprofesionální ošetrovatelství je historicky nejstarším a nejdelším obdobím. Od nejstarších dob měl člověk potřebu starat se o sebe, o své zdraví a zdraví svých blízkých. Udržení zdraví souviselo s přežitím jedince, rodiny určité sociální skupiny. Hlavní roli v ošetrovatelství té doby zaujímaly ženy. Vědomosti, zkušenosti se dědily z generace na generaci. Nemocné ošetrovali v domácnostech za použití přírodních zdrojů. Tato péče si dodnes zachovala svůj význam (6,10,22).

Charitativní ošetrovatelství se vyvíjelo společně s křesťanstvím. Zaměřovalo se na péči o specifické skupina lidí, zejména na nemocné, chudé, opuštěné děti a jedince, kteří byli odkázáni na pomoc jiných lidí. Rozvoj charitativního ošetrovatelství souvisel se zakládáním mnišských řádů, klášterů, špitálů a nemocnic. K významným ženským řádům patřili Boromejky a Alžbětinky z mužských řádů pak například Milosrdní bratři. Tyto řády zakládaly vedle klášterů i nemocnice. První špitály zajišťovali nejzákladnější

potřeby života, jako střechu nad hlavou, obživu, teplo, hygienickou péči, více než léčení nemocných. Ošetrovatelskou péči prováděly ženy bez odborného vzdělání (1,6,10).

1.2.2 Profesionální ošetrovatelství

Profesionální ošetrovatelství se začalo rozvíjet spolu s rozvojem medicíny, se vzděláváním v oboru a se vznikem nemocnic. Zakladatelkou českého ošetrovatelství můžeme nazvat Anežku Přemyslovnu, která založila klášter U sv. Haštala na Starém Městě roku 1233. U kláštera byl zřízen špitál, v té době jediný svého druhu v českých zemích. Anežka navrhla pro řádové sestry některá pravidla, jak by měly o ležící nemocné pečovat. Špitál nesloužil jen jako nemocnice, poskytoval i sociální služby v rámci chudobince a útulku pro pocestné. Úroveň sociální péče ve špitále způsobila, že se brzy rozšířila i do dalších českých měst, kde byly zakládány kláštery. Pokroky ve zdravotní péči u nás začaly v osvíceneckém období tereziánskými a josefinskými reformami (1717–1780). Práva a povinnosti zdravotnických pracovníků ukládala Norma z roku 1770. V polovině 18.století se začaly zakládat první všeobecné nemocnice (v Brně, Olomouci, Praze). Postupně se vzbuzoval zájem lidu o zdravotnictví. Na pražské lékařské fakultě začali na přednášky docházet i ranhojiči a porodní báby. Václav Joachim Vrabec se snažil o prosazení školení i opatrovnického personálu. Své přednášení soustředil na hygienické požadavky, na podávání stravy, tekutin a na výkony určitých procedur. Dekretem ze 13.6.1789 byly jeho přednášky zrušeny. Možnost vzdělávání pro opatrovníky a opatrovnice nebyla, učili se jen od starších kolegů a kolegyně, popřípadě lékařů a porodních bab. Za období reformy ošetrovatelství se pokládá práce britské sestry Florence Nightingalové v období Krymské války. Dalšími významnými osobami, kteří se zasloužili o profesionalizaci ošetrovatelství byli Nikolaj Ivanovič Pirogov ruský chirurg, který se ujal přípravy skupiny ruských sester v ošetřování zraněných na bojišti Krymské války a Henry Dunant, zakladatel Červeného kříže. Jejich činnost byla motivována utrpením raněných vojáků na bojištích. Florence Nightingalová (1820–1910) se považuje také i za první teoretičku v ošetrovatelství. Vytvořila základy ošetrovatelského vzdělání tím, že se přičinila o vznik školy ošetrovatelek při nemocnici sv. Tomáše v Londýně v roce 1860, která nesla její jméno.

Této škole se přisuzuje vypracování prvního výchovně – vzdělávacího programu pro sestry. Nightingalová vydala knihu „Poznámky o ošetřovatelství“. Díky profesionalizaci ošetřovatelství byla v Londýně v roce 1899 vytvořena Mezinárodní rada sester (International Council of Nurses – ICN). Jejím cílem je zlepšovat zdravotnickou péči, kvalitu ošetřovatelských služeb a sociálně pracovní podmínky pro sestry (6,10,7,17,22).

1.2.3 První česká ošetřovatelská škola

Na rozvoj českého ošetřovatelství ve druhé polovině 19.století mělo vliv emancipační, ženské a národnostní hnutí u nás. V čele ženského hnutí stála česká spisovatelka Karolína Světlá, která se zasloužila o zřízení první české ošetřovatelské školy v Praze roku 1874, jediné v Rakousku – Uhersku. Ošetřovatelky zde vzdělávali čeští lékaři v teorii a praxi. Kurzy trvaly většinou několik měsíců. Činnost této školy byla po sedmi letech ukončena. Rakouské ministerstvo vnitra vydalo roku 1914 nařízení, které určilo přípravu ošetřovatelek na dvouletých ošetřovatelských školách. Studium končilo zkouškou s titulem „diplomovaná ošetřovatelka“. Podle tohoto vzoru byla v roce 1916 založena civilní ošetřovatelská škola v Praze. Ošetřovatelská péče byla zaměřena na působení v nemocnicích a na primární zdravotní péči. V nemocnicích pečovaly o nemocné řádové a civilní ošetřovatelky, většinou jen zaškolené. Ústavní ošetřovatelství se zaměřovalo na uspokojování potřeb nemocných, pomoci při lékařských výkonech, zabezpečení provozu oddělení. V oblasti primární zdravotní péče vznikly podmínky hlavně pro porodní báby (7).

1.2.4 Ošetřovatelství v letech 1918 - 1948

Rozpad Rakousko – Uherska a vznik ČSR měly dobrý vliv hlavně na české ošetřovatelské školství, na zdokonalování sociálně-zdravotní péče, což zvýšilo zájem o ošetřovatelství a ošetřovatelské povolání. Česká státní dvouletá ošetřovatelská škola v Praze získala vysokou úroveň. Zasloužila se o to Alice Masaryková, která pozvala do Prahy americké sestry, který vytvořily koncepci teoretické a praktické výuky. Škola připravovala jak ošetřovatelky pro nemocnice, tak i budoucí vedoucí ošetřovatelky-

učitelky. Tato škola zůstala dlouho jedinou u nás. Až v roce 1937 vznikla česká civilní Státní ošetrovatelská škola ČSČK v Moravské Ostravě (7).

Druhá světová válka nepřerušila vzdělávání v ošetrovatelství. Ošetrovatelské aktivity se zaměřovaly na pomoc ohroženým válkou. Sestry působily také přímo na frontě. V roce 1946 vznikla Vyšší ošetrovatelská škola v Praze pro přípravu učitelek ošetrovatelství, vedoucích a vrchních sester. Ošetrovatelství v tomto období dosáhlo velkého pokroku. V nemocnicích, i když za nepříznivých podmínek, pracovaly absolventky ošetrovatelských škol – diplomované sestry. Nemocniční ošetrovatelská péče se začala orientovat na asistentské funkce. Pokrok v medicíně vyžadoval více pracovníků ve funkci asistentů lékařů. Sestry se začaly specializovat například na instrumentárky, na práci v laboratořích, u rentgenu, na dietoterapii atd. Významnou úlohou v ošetrovatelství se stala primární zdravotní péče. Sestry, absolventky sociálně – zdravotnických škol i diplomované ošetrovatelky pracovaly v terénu samostatně. Jejich činnost akceptovala jak veřejnost, tak lékařská komunita. Ošetrovatelství a ošetrovatelské vzdělání po 2. světové válce reagovalo na složitou ekonomickou a sociální situaci ve státě. Ošetrovatelství se orientovalo především na pomoc postiženým válkou, dětem bez rodičů, sociálně slabým, osamělým občanům, vojákům vracejícím se z bojišť a lidem z koncentračních táborů (6).

1.2.5 Ošetrovatelství po roce 1948

Po roce 1948 se změnily společenské, politické a sociální podmínky ve státě. Ošetrovatelství se ocitlo ve velmi složité situaci. Sestry se ocitly v mezinárodní izolaci, protože z INC vyloučili spolek diplomovaných sester. Začali se uplatňovat tendence proti církevním ošetrovatelským školám. Práce v nemocnicích byla velice těžká, kvůli nedostatku personálu namáhavější, nedostatečně odměňovaná s nelimitovanou pracovní dobou, proto se pro mladé dívky stala málo lákavá. Bylo nutné vytvoření takových podmínek, které by zvýšily zájem o studium ošetrovatelského povolání. To se mohlo uskutečnit zlepšením sociální, společenské a vzdělávací situace (6).

Po roce 1948 přímo působily na ošetrovatelství a ošetrovatelské vzdělávání legislativní normy. Kategorii středních zdravotnických pracovníků prvně vymezuje

Zákon z roku 1950 o zdravotnických povoláních a navazující vládní nařízení z roku 1951. Právo na zdravotní péči pro všechny zaručovala Ústava ČSR. Vyhlášky stanovující odbornou způsobilost k výkonu práce sestry a způsoby doplňování vzdělání jsou č. 70/1953, č. 44/1966 Sb., která zároveň stanovuje povinnost nástupní praxe, č. 77/1971 formuluje pomaturitní specializační studium a Vyhláška č. 79/1981 Sb., novým prvkem je tu kategorie zdravotnických pracovníků s vysokoškolským vzděláním (7).

Ošetřovatelství se po roce 1948 zaměřovalo hlavně na nemocniční péči. Ošetřovatelství nebylo považováno za autonomní. Sestra byla uznávána jako asistentka lékaře, nikoliv jako rovnocenná členka zdravotnického týmu. V období 50. let se ošetřovatelství začalo izolovat od světa, tudíž zůstalo ve stínu spousta oborů. V zahraničí se tou dobou měnilo ošetřovatelské povolání a stalo se autonomním, se zaměřením na zdravého člověka, kvalitu života, obnovu zdraví, na péči o nemocné. Rozvíjením ošetřovatelství se zabývá ICN. Světová zdravotnická organizace (SZO, WHO) uveřejňuje rezoluci o ošetřovatelství, rolích sester při poskytování zdravotní péče (7).

1.2.6 Změny po roce 1989

Rok 1989 přinesl změny společenského, politického, sociálního i zdravotnického systému. Zdravotnictví se mění působením společenských změn, přílivem nových informací. Nabývá informace z WHO, Mezinárodní rady sester, z mezinárodních projektů HOPE, PHARE, TEMPUS, LEMON. Tyto činnosti podpořili změny v ošetřovatelství. Ústředními východisky změn v českém ošetřovatelství, týkající se ošetřovatelského vzdělávání byly: programy a rezoluce WHO se zaměřením na ošetřovatelství a ošetřovatelské vzdělávání, Mezinárodní konference o ošetřovatelství kde nejpodstatnější je zmínit konferenci z roku 1978 v Alma-Atě, která poskytla směrnice změn ve vzdělávání zdravotnických pracovníků a zajišťování primární zdravotnické péče v praxi, první evropská konference konající se v roce 1988 ve Vídni zaměřená na rozvoj profese dle strategie Zdraví pro všechny, která vyžaduje změny ve vzdělávání sester s cílem stvořit postavení sestry jako samostatné kvalifikované pracovnice. Významnou byla konference ministrů v Mnichově v roce 2000, která se

věnovala problematice kvalifikačního vzdělávání. Pro regulaci profese v rámci působení států Evropské unie bylo nutné vydání směrnic EU pro vzdělávání sester. Dále by se ošetrovatelství nemohlo měnit bez nových poznatků v oblasti ošetrovatelské teorie – formulování teorie a koncepčních modelů ošetrovatelství, debatování o ošetrovatelském managementu, výzkumu, vzdělávání, vymezení „ošetrovatelského procesu jako metody práce sester“ a bez změn ve společnosti, ve zdravotnictví a školství majících spojitost s ošetrovatelským vzděláním. Školský zákon vytvořil možnost aktivovat vyšší odborné studium, zákon o vysokých školách poskytl realizaci bakalářského studia. Tyto legislativní normy byly základem změn v ošetrovatelském vzdělávání po roce 1990. Záměrem transformace vzdělávání v ošetrovatelství po roce 1990 bylo přispívat ke zvyšování úrovně ošetrovatelské péče a tím i zlepšit zdravotní stav obyvatelstva a zaručit slučitelnost vzdělávání sester ve shodě s kritérii EU (1,7,22).

1.3 Vzdělávání v současnosti

Ošetrovatelská praxe přijala změny v ošetrovatelském vzdělávání, které proběhly v uplynulých letech a které měly vliv na myšlení a jednání sester. Došlo ke změně postojů k ošetrovatelské profesi. Podstatné bylo schválení Koncepce českého ošetrovatelství v roce 1998 oficiálním směrem rozvoje českého ošetrovatelství. Koncepce formuluje a vymezuje obor ošetrovatelství. Jeho celkové pojetí, cíle, nejdůležitější úlohy, zaměření výzkumu. Aktualizována byla po vstupu ČR do EU v roce 2004, kde zohledňuje doporučení WHO, směrnic EU, ICN a stanovuje další vývoj a směr ošetrovatelství 21.století. Hlavní změna ve vzdělávání sester v České republice se dostavila po přijetí zákona č. 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických pracovnících, příslušných vyhlášek a nařízení vlády (7,14,).

1.3.1 SZŠ

Úplné střední odborné studium v oboru všeobecná sestra, které bylo pro absolventy základních škol a řádně ukončené bylo úspěšným složením maturitní zkoušky, se 1.9. 2004 zrušilo, protože nesplňovalo kritéria EU. Střední zdravotnické školy stále fungují se změnou v oboru. Studium probíhá v oboru Zdravotnický asistent,

trvá čtyři roky a je ukončeno maturitní zkouškou. V praxi výkon povolání zdravotnického asistenta zahrnuje poskytování ošetrovatelské péče pod odborným dohledem všeobecné sestry nebo porodní asistentky (7,27).

1.3.2 VOŠ

Vyšší odborné školy vznikly v roce 1996. Studium na nich je tříleté v oborech diplomovaná všeobecná sestra, porodní asistentka a v několika dalších nelékařských zdravotnických oborech. Toto studium je určeno pro absolventy středních škol s maturitou a končí absolventskou zkouškou a získáním diplomu a poskytuje odbornou způsobilost k výkonu povolání. Absolventi získají titul diplomovaný specialista - DiS. (7,20).

1.3.3 VŠ

Podle doporučení Evropské komise z roku 1989 by se v 21.století měly sestry vzdělávat na vysokých školách. Toto doporučení u nás bylo přijato vydáním zákona č. 96/2004, který vymezuje podmínky získávání způsobilosti pro výkon povolání. Tento zákon přesouvá studium nutné k získání kvalifikace na vysoké školy, popřípadě již výše zmíněné VOŠ. Studium na vysoké škole je vymezeno zákonem č. 111/1998 o vysokých školách. Studijní programy vysokých škol musí mít udělenou akreditaci od Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy ČR, ke kterému je nutné vyjádření stanoviska Ministerstva zdravotnictví, že absolventi tohoto programu budou kompetentní k výkonu zdravotnického povolání (7,11,29).

Bakalářské studium je určeno pro uchazeče středoškolského vzdělání ukončeného maturitní zkouškou. Trvá minimálně 3 roky a ukončuje se státní závěrečnou zkouškou, které předchází obhajoba bakalářské práce. Absolventům je udělen titul bakalář - Bc., který se uvádí před jménem. Akreditované studijní obory pro přípravu všeobecných sester musí splňovat určené minimální nároky stanovené Vyhláškou č. 39/2005 (7,29).

Na bakalářské studijní programy navazují magisterské studijní programy, které trvají nejméně 2 roky a lze je studovat v prezenční a kombinované formě. Studium

končí po obhájení diplomové práce státní závěrečnou zkouškou. Absolventům je udělen titul magistr – Mgr., který uvádějí před jménem. Doktorský studijní program se zaměřením na vědecké zkoumání a na oblast výzkumu a vývoje probíhá dle individuálního studijního plánu pod kontrolou školitele obvykle 3 roky. Studium končí obhajobou disertační práce a státní doktorskou zkouškou po jejímž složení náleží absolventům titul doktor – Ph.D. uváděný za jménem (29).

1.3.4 Vzdělávání ve světě

Příprava sester k výkonu povolání se odlišuje v různých zemích na světě, ani v členských státech EU není sjednocena. Ve světě je několik modelů, sloužících sestřám k přípravě povolání. Model kvalifikace na vyšším typu školy odpovídá našim vyšším odborným školám, jsou to neuniverzitní vysoké školy. Sestra po obdržení kvalifikace může pokračovat dalším studiem na univerzitě. Univerzitní studium vykazuje bakalářskou, magisterskou a doktorskou úroveň. Specializační studium je obvykle jinou podobou dalšího vzdělávání realizovaného v akreditovaných institucích. Tento model funguje například v Dánsku, Norsku, Finsku, Maďarsku. Model univerzitní kvalifikace poskytuje kvalifikaci všeobecným sestřám jen univerzitním studiem většinou na bakalářské úrovni. Zbylé ošetrovatelské školy vyučují pouze ošetrovatelky. Další vzdělávání je analogické jako v prvním modelu. Najdeme ho ve Velké Británii, Španělsku, Švédsku. Model alternativní kvalifikace znamená možnost přípravy na povolání kombinací obou předešlých modelů. Sestry nabývají kvalifikace na vyšších ošetrovatelských školách nebo na univerzitách. Má-li sestra zájem doplnit si univerzitní vzdělání, je jí část kvalifikačního studia v některých zemích uznána a tím se její univerzitní příprava zkrátí. Další vzdělávání je možné obvykle jen na vysokých školách nebo univerzitách. Tento systém používá Polsko, Belgie, Kanada, USA. Odborná ošetrovatelská škola poskytuje kvalifikační studium pro uchazeče starší 17 let s minimem 10 – 12 let všeobecného vzdělání. Tyto školy jsou pouze odborné, studium trvá 3 – 4 roky, v některých zemích není zakončené maturitou. Přijímají se uchazečky, které už maturitu mají, ty mohou po absolvování pokračovat ve vysokoškolském studiu. Pokud maturitu nemají a chtějí pokračovat po absolvování ošetrovatelské školy ve

studiu na univerzitě, musí dosáhnout maturity na jiné střední škole. Specializační studium pořádají akreditované organizace, dále je možné další studium na vysoké škole nebo univerzitě. Tento model má Německo, Rakousko, Švýcarsko (20).

1.4 Regulace ošetrovatelské praxe

Regulace jako nástroj řízení a usměrňování se užívá hlavně v povoláních poskytující služby veřejnosti. Regulační systém poskytuje ošetrovatelské profesi řád, systém, pevné postavení, kontrolu v nejdůležitějších oblastech. Zásadními cíli regulace je definování profese a jejích členů, vytyčit rozsah působnosti, určit standardy profesního vzdělání, ustanovit etické standardy a standardy profesní způsobilosti (kompetence), utvořit systémy odpovědnosti (zákonné normy) a pověřovací postupy. V ošetrovatelství to znamená hlavně zajistit ochranu společnosti prostřednictvím oprávněné a dostupné ošetrovatelské péče (7,11,18).

1.4.1 Druhy regulace

Statutární regulace je vládní regulování ošetrovatelské profese pomocí uzákonění příslušných právních předpisů s cílem ochraňovat veřejnost. Dalším způsobem je profesní seberegulace, která může probíhat na úrovni jednotlivých sester, pracovních skupin, zdravotnických nebo vzdělávacích institucí nebo profesních organizací. Cílem je zaručení kvalitní péče a zdokonalení ošetrovatelské praxe na základě prohlubování dovedností a znalostí. Příklad může být vytváření a obnovování standardů ošetrovatelské praxe, které přispívají ke zdokonalování ošetrovatelské péče (11,18).

1.5 Vzdělávání dle legislativy

Příchod nového milénia s sebou přinesl pár zásadních změn ve vzdělávacích potřebách sester. Dnešní právní normy představují posun ve vzdělávání sester na vyšší stupeň úrovně, jak tomu zpravidla v Evropě je. Trendem posledních let je sjednocování Evropy v důležitých oblastech a nastavení tak společných podmínek a tím zlepšení a nastolení srovnatelnosti dané úrovně. K tomu došlo i v oblasti studia ošetrovatelství.

Díky vytvoření evropských standardů došlo ve státech EU k vylepšení systému vzdělávání. V Evropě bylo vytvořeno skoro stejnorodé vzdělávání sester (9).

1.5.1 Pracovníci v oboru ošetrovatelství a jejich vzdělávání

Ošetrovatelskou péči poskytují zdravotničtí pracovníci v rozsahu vymezeném zákonem (Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů) a zvláštním právním předpisem (Vyhláška č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků). Rozlišujeme dvě základní kategorie zdravotnických pracovníků podle toho, jestli jsou způsobilí k výkonu povolání 1. bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti, nebo 2. pod odborným dohledem nebo přímým vedením (14).

1.5.2 Kvalifikační studium

Kvalifikační vzdělávání je základní odborné studium potřebné k získání kvalifikace. Probíhá na vyšších zdravotnických školách a na vysokých školách dle příslušných směrnic Evropské unie (EU). V rámci vysokých škol v akreditovaném bakalářském studijním programu, kde studium trvá nejméně 3 roky s 4600 hodinami teoretická a praktické výuky. A z toho nejméně 2300 hodin musí tvořit praktická část. To je dáno vyhláškou č. 39/2005 Sb., kterou se stanovují minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. Úspěšné absolvování dává odbornou způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry. Směrnice EU pro členské státy zajišťují jednotnou úroveň odborné přípravy k výkonu ošetrovatelského povolání, která poskytuje sestrám možnost volného pohybu v rámci pracovního uplatnění v zemích EU. Základní odborné studium může probíhat i na středních zdravotnických školách a nebo v akreditovaných kvalifikačních kurzech. Toto studium je kratší a jeho absolventky se v praxi uplácují jako pomocné sestry, sestry asistentky, které pak pracují pod vedením kvalifikovaných sester nebo lékařů (7,14,20,27).

1.5.3 Specializační studium

Další vzdělávání je specializační studium, které se zaměřuje na specifiku ošetrovatelské péče v různých klinických oborech, na různé formy ústavní, ambulantní a komunitní péče a na zdravotnický management. Studium probíhá v akreditovaných institucích a zařízeních. Hlavním cílem je poskytnutí možnosti získat specializovanou způsobilost k výkonu specializovaných činností daného zdravotnického povolání. Podmínkou k zařazení do specializačního vzdělávání je odborná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání. Úspěšným absolvováním specializačního studia získá sestra hlubší znalosti ze specifického oboru ošetrovatelství a stává se sestrou specialistkou (3,14).

1.5.4 Celoživotní vzdělávání

Celoživotní neboli kontinuální vzdělávání, je nutné k zvyšování, prohlubování a doplňování vědomostí, dovedností a způsobilosti v příslušném oboru a k udržení odborné znalosti na úrovni současných vědeckých poznatků, prostřednictvím organizovaných forem vzdělávání nebo samostudiem. Kontinuální vzdělávání je ze zákona povinné pro všechny zdravotnické pracovníky, kteří pracují samostatně bez odborného dohledu. Ne vždy se však v praxi setkáváme s tím, že je zdravotnickými pracovníky přijímáno kladně. Pro některé pracovníky bývá možnost celoživotního vzdělávání jen nutnou povinností a ne příležitostí s možností uplatnění v oboru. Proto již při kvalifikačním vzdělávání by bylo vhodné studenty připravovat v duchu, že ve zdravotnickém povolání proces vzdělávání nikdy nekončí a vzdělávání by mělo být automatické po celou dobu profesního působení. Formy celoživotního vzdělávání jsou různé. Každý si může do jisté míry vybrat co mu vyhovuje a je pro něj přínosné. Jde o specializační vzdělávání, certifikované kurzy, inovační kurzy v akreditovaných zařízeních, odborné stáže v akreditovaných zařízeních, zúčastnění se školicích akcích, konferencí, kongresů a sympozií, publikační, pedagogická, vědecko-výzkumná činnost nebo samostudium odborné literatury (12,14,16,20).

1.5.5 E- learning

Alternativní forma kontinuálního vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků je multimediální neboli distanční výuka. E-learningové vzdělávání nebylo ve zdravotnictví obvyklé. Výhody využití e-learningu ve vzdělávacím procesu jsou v první řadě úspora času a nákladů na vzdělávání, snadná dostupnost, individuální volba studia, zkrácení nepřítomnosti zaměstnanců na pracovišti. E-learning je formou, která nemusí vyhovovat všem. Každý z nás se učí jinak a preferuje něco jiného. Někdo upřednostňuje mluvený přednes v posluchárně s dalšími posluchači, někdo naopak preferuje samostudium a vyhovuje mu učit se sám v klidu doma. Pro druhou skupinu lidí bude e-learning jistě zajímavou a vhodnou formou celoživotního vzdělávání (5,25).

Zkušenosti s e-learningovým vzděláváním byly u nás donedávna pouze pro lékaře a lékárníky, kteří se mohou vzdělávat a získávat kredity do kontinuálního vzdělávání na portálu EUNI již od roku 2007. Od května 2008 mají tuto možnost vzdělávání i nelékařské profese. Projekt EUNIO – Elektronická UNIverzita pro Ošetřovatelské profese dává nelékařským zdravotnickým pracovníkům další alternativu v celoživotním vzdělání. Tento internetový portál, dostupný na adrese www.eunio.cz, je akreditovaný Profesní a odborovou unií zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezka (POUZP ČMS). K zahájení studia je nutná registrace, která je jednoduchá, přizpůsobená uživatelům se základními schopnostmi ovládnutí počítače a internetu. Po uhrazení vstupního poplatku 800,- Kč je získán neomezený přístup do všech témat na 365 dní. Snahou je, aby lekce poskytovaly objektivní a aktuální informace, využitelné v běžné každodenní praxi. Během absolvování lekce je možné konzultovat s autory nebo komunikovat s ostatními „studenty“. Na konci lekce, kterou si „student“ zvolí musí absolvovat zkušební test. Na ten má 3 pokusy. Po úspěšném vykonání náleží udělení kreditních bodů. Tyto lekce s délkou trvání 4,5 hodiny se považují za odbornou akci a jsou ohodnoceny 3 kredity jako školící akce (2,19).

Další novinkou v oblasti multimediálního vzdělávání je internetová učebna E- Univerzita spuštěná od 1.7.2008. Nabízí e-learningové kurzy pro nelékařské zdravotnické profese. Kurz probíhá formou samostudia, studijní materiály jsou ve formátu PDF dokumentu. Kurz končí závěrečným testem, který musí účastník složit na

80%. Při neúspěchu je možné test opakovat za dva dny po nezdařeném pokusu. Ke složení testu je v každém kurzu neomezený počet pokusů. K absolvování kurzu potřebuje student počítač s připojením k internetu, funkční emailovou adresu pro registraci, komunikaci, objednávku kurzů a pro doručení certifikátu po úspěšném absolvování kurzu. Cena kurzu je 190 Kč. Tato forma vzdělávání je podporována ČAS. Kreditní ohodnocení za 1 kurz jsou 3 kredity a není dána limitace za registrační období, protože jsou považovány za školící akce dle Vyhlášky č. 321/2008 Sb., kterou se mění vyhláška 423/2004 Sb.(23,24,25).

1.5.6 Registrační systém

Národní registrační systém je základním kamenem účinné regulace a jeho smyslem je přinést pořádek a důslednost do ošetrovatelského vzdělání a praxe. Účelem registračního systému je stanovit kritéria pro registraci, zaručit profesní standard omezením výkonu profese pouze na registrované pracovníky splňující minimální stupeň kvalifikace, utvořit základní prvky pro další vývoj profese a centrálně evidovat a uchovávat potřebné záznamy o sestřích. Registrace by měla zaznamenávat pouze sestry s odpovídajícím vzděláním a kvalifikací, které budou titulovány „registrovaná sestra“. Tento systém může zabránit tomu, aby práci sestry vykonávaly nedostatečně kvalifikované pracovní síly. Pro účinnost registračního systému jsou důležité mechanismy aktualizující záznamy. Patří do nich stálé doplňování dalšího vzdělávání a ověřování kvalifikovanosti před poskytnutím dalšího období registrace a tím i možnosti výkonu praxe (7,11).

1.5.7 Dobrovolná registrace v ČAS

Jedním z kritérií dobré úrovně poskytované ošetrovatelské péče je hodnotné a soustavné vzdělávání sester. Proto se klade velký důraz jak na vzdělávání kvalifikační připravující sestru na budoucí povolání, tak na systém dalšího vzdělávání při výkonu povolání. Podle doporučení mezinárodních organizací jako je ICN, WHO je ke kontrole dalšího vzdělávání sester vhodné zavedení centrálního registru. Tato registrace by měla zajistit srovnatelnost vzdělání a pracovní uplatnění sester v zemích EU. První registraci

sester zahájili již v Československu první diplomované sestry. Ale veškerý systém vymizel s nástupem socialismu. Až před pár lety se znovu o jeho potřebě zmiňuje koncepce českého ošetřovatelství. A tak vznikl projekt centrální registrace sester, kterému dala nakonec vzniknout ČAS, která dala sestřám možnost dobrovolné registrace. Registrace se datuje od 12.5.2001. Registrovat se mohly sestry s odbornou způsobilostí k výkonu povolání ve zdravotnictví, v oblasti sociální péče či vyučující ošetřovatelství. Tyto sestry pak plní podmínky registrace. Těmi je získání 40 bodů v nastaveném kreditním systému, ve kterém kredity oceňují různé druhy vzdělávacích aktivit během 1 registračního cyklu (5 let). Druhou podmínkou je praxe v oboru odpracováním alespoň 2500 hodin během registračního cyklu (4,21).

1.5.8 Registrace určená zákonem

Registr nelékařských zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu povolání bez odborného dohledu upravuje zákon č.96/2004 Sb., který nabyl platnosti 1.4.2004. Řízením registru bylo určeno Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (NCO NZO) Brno. Po splnění podmínek registrace je vydáváno Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu. V tomto období byla registrace ještě dobrovolnou záležitostí. Dnem 31.3.2006 bylo ukončeno tzv. přechodné období, kdy registrace nebyla podmínkou k výkonu povolání bez odborného dohledu. Během 2 let přechodného období měli nelékaři možnost zažádat o vydání osvědčení splněním 3 podmínek. Doložení zdravotní způsobilosti, bezúhonnosti a prokázáním odborné způsobilosti k výkonu povolání. Vydávání osvědčení od 1.4.2006 má o něco přísnější pravidla. Mimo již výše zmíněných 3 podmínek je to doložení 40 kreditů získané za celoživotní vzdělání. V případě, kdy uchazeč nesplňuje podmínku získání 40 kreditních bodů nebo podmínku doložení výkonu zdravotnického povolání minimálně 1 rok v posledních 6 letech, existuje možnost získání osvědčení po úspěšném vykonání zkoušky prokazující znalosti z oboru (7,15,16).

1.5.9 Kreditní systém

Plnění kontinuálního vzdělávání sester je řešeno formou vzdělávacích aktivit uvedených v kreditním systému. Počet kreditních bodů za jednotlivé vzdělávací formy je dán zákonem. Dne 29.8.2008 vešla v platnost vyhláška 321/2008 Sb., kterou se mění vyhláška 423/2004 Sb., kterou se stanoví kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků. Tato novelizace s sebou přinesla limitace některých forem celoživotního vzdělávání. Přehled změn v počtu kreditů za jednotlivé formy vzdělávání je uveden v příloze č. 2 (13,26).

1.5.10 Získávání osvědčení

Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu je vydáváno zdravotnickému pracovníkovi po splnění podmínek daných zákonem (č. 96/2004 Sb. ve znění platných předpisů) pro výkon povolání bez odborného dohledu po obdržení písemné žádosti. Žádost o osvědčení opatřená kolkem v hodnotě 500 Kč musí obsahovat doklady o dosažení způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání pokud zdravotnický pracovník požádá o vydání osvědčení do 18 měsíců od nabytí způsobilosti k výkonu povolání v určeném oboru. Pokud by žadatel takto učinil až po uplynutí doby 18 měsíců je nutné k první podmínce doložit ještě získání 40 kreditů za splnění celoživotního vzdělávání za posledních 6 let a doklady o vykonávání povolání v daném oboru a to minimálně po 1 rok v rozsahu minimálně poloviny určené týdenní pracovní doby dle Zákoníku práce. Pokud by žadatel tyto předpoklady nesplňoval je možné složení zkoušky, ověřující způsobilost k výkonu povolání bez odborného dohledu. Osvědčení je vydáváno na dobu šesti let po kterou má zdravotnický pracovník právo používat označení Registrovaný/á. Po uplynutí této doby může dojít k prodloužení platnosti osvědčení pokud je o něj požádáno nejpozději 60 dnů od ukončení platnosti a má-li uchazeč splněny podmínky na dobu následujících 6 let (8,26,28).

1.6 Role sestry

Role chápeme jako určité chování a vystupování, které očekáváme a předpokládáme u lidí se specifickou pozicí, kterou zaujímají ve společnosti. Každá

profese dle nároků, které jsou na ní kladeny reprezentuje jistý model vystupování. Povolání sestry je utvářeno soustavou vzájemně propojených společenských rolí. Tyto role se zakládají především na podpoře a pomoci jednotlivcům, rodinám, skupinám a na stanovení jejich tělesných, duševních, společenských možností v souvislosti s tím, v jakém prostředí žijí a pracují. Role sestry prodělaly svým působením v minulosti spletitý vývoj, se změnami tak značnými, jako jen u málokterého povolání můžeme vidět. V dnešní době se postupně mění role sestry v souvislosti s rozvojem ošetrovatelství. Vyžaduje si to samozřejmě pokrok v medicíně a ošetrovatelské péči, ale také nové poznatky společenských věd, které do oboru pronikají. Sestra je schopná samostatně pracovat v oblasti své působnosti, tím se více stává rovnocennou členkou zdravotnického týmu. Mění se kompetence sestry, proto se mění i obsah její práce a tato profese se stává samostatnější (7,11,20).

1.6.1 Běžné role sester v moderním ošetrovatelství

Sestra ve svém povolání nezastupuje pouze jednu roli, ale vždy působí ve více rolích najednou. Ošetrovatelství je specifický a široký obor působení, kde sestry zastávají vždy několik činností. Sestra ve své profesi splňuje na předním místě roli poskytovatele ošetrovatelské péče – ošetrovatelka, pomocnice, komunikátora. Další neméně důležité role jsou edukátorka, obhájkyně práv pacienta, nositelka změn, manažerka, výzkumnice, mentorka. (7,11)

1.7 Kompetence sester

Rozsah působnosti sester, jejich pravomoci, oprávnění a povinnosti, způsobilost pro výkon povolání jsou určeny právní normou. U nás jsou stanovené ve Vyhlášce č. 424/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů – Vyhláška č. 401 ze dne 28. července 2006, kterou se tato vyhláška mění. Sestra zajišťuje ošetrovatelskou péči u pacienta v souladu s diagnózou určenou ošetřujícím lékařem pomocí ošetrovatelského procesu. Provádí jednotlivé výkony a činnosti k uspokojování potřeb pacienta, řešení aktuálních či potenciaálních zdravotních problémů. Účastní se na poskytování péče v oblastech prevence, diagnostiky, léčby, rehabilitace i neodkladné péče na základě indikace lékaře.

Jisté činnosti provádí samostatně, u některých asistuje, jiné plní pod dohledem lékaře tak jak je určeno vyhláškou (7,11,30).

2. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

2.1 Cíle práce

1. Zjistit názor sester na registraci nelékařských zdravotnických pracovníků.
2. Zjistit jakou formu celoživotního vzdělávání sestry preferují.
3. Zjistit jak zaměstnavatel sestry podporuje v celoživotním vzdělávání.
4. Zmapovat překážky, které brání sestřím v absolvování vzdělávacích akcí.

2.2 Hypotézy

- H1. Sestry po registraci navštěvují vzdělávací akce více než před registrací.
- H2. Zaměstnavatel podporuje sestry v aktivitách celoživotního vzdělávání.
- H3. Sestry preferují vzdělávací akce, které jsou přínosné pro jejich specializaci.
- H4. Absolvování vzdělávacích aktivit je pro sestry přínosné.

3. METODIKA

3.1 Metodika práce

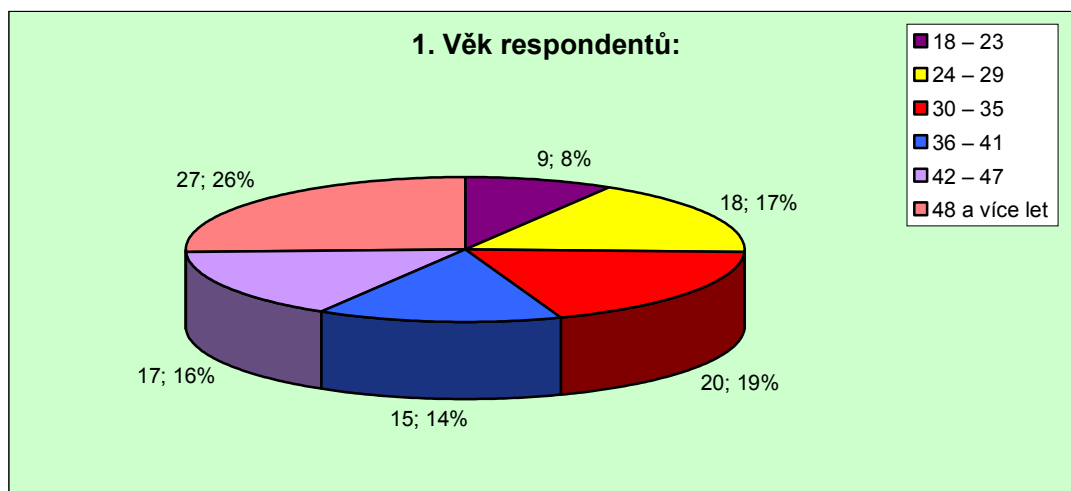
Ke zpracování praktické části této bakalářské práce byl zvolen kvantitativní výzkum. Kvantitativní výzkumné šetření bylo realizováno dotazníkovou metodou. Cílovou skupinu tvořily sestry pracující ve vybraných zdravotnických zařízeních Nemocnice Písek, a.s. a Nemocnice České Budějovice, a.s., UHK Praha a studenti kombinované formy bakalářského studia v oboru Všeobecná sestra na ZSF JU v Českých Budějovicích. Dotazník byl anonymní a obsahoval 21 otázek. Z toho 9 uzavřených, 9 polootevřených a 3 otevřených. Na úvod dotazníku byly zařazeny otázky zaměřující se na identifikační data respondentů. Další otázky vycházely ze stanovených cílů práce. V dotazníku bylo sestrám umožněno vyjádřit vlastní názor na danou problematiku. Dotazníkové šetření probíhalo v průběhu měsíce března a dubna 2009. Bylo rozdáno celkem 130 dotazníků. Vráceno bylo 108 vyplněných dotazníků, z toho 2 dotazníky byly vyřazeny pro neúplnost. 22 dotazníků se vrátilo nevyplněných. Návratnost byla 83 %.

3.2 Charakteristika souboru

Výzkumný soubor tvořily všeobecné sestry pracující ve zdravotnických zařízeních. Dotazníky byly sestrám rozděleny v Nemocnici Písek, a.s. a Nemocnici České Budějovice, a.s., UHK Praha na různé typy pracovišť. Část dotazníků byla rozdána kolegyním a kolegům z kombinované formy studia v oboru Všeobecná sestra. Dotazník mohly vyplňovat všechny sestry registrované nebo se na registraci připravující, pracující v oboru bez ohledu na věk, dosažené vzdělání, typ oddělení a délku praxe. Rozdáno bylo celkem 130 dotazníků. K výzkumu bylo využito 106 dotazníků, 2 dotazníky byly vyřazeny pro neúplnost a 22 dotazníků bylo vráceno nevyplněných. Návratnost byla 83 %. Výzkumný vzorek tvořilo 106 respondentů.

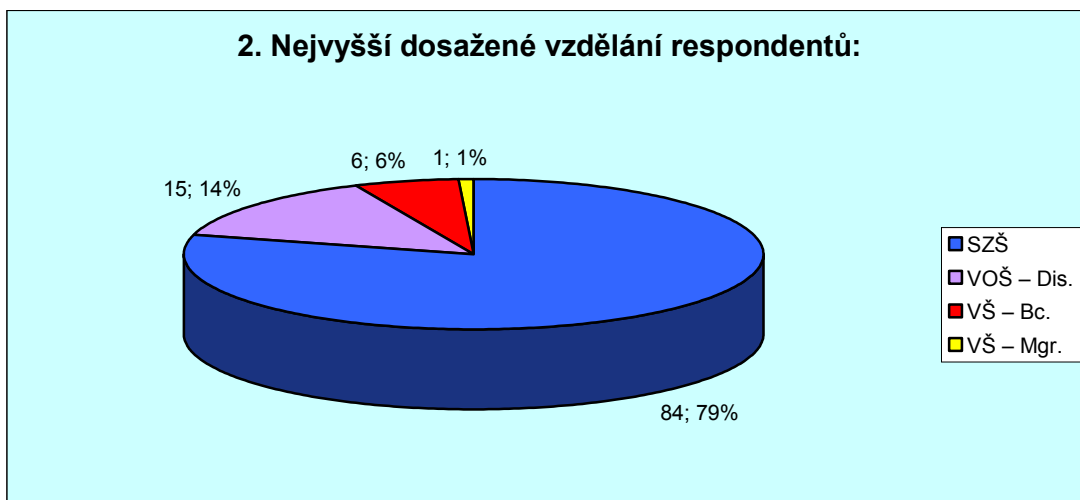
4. VÝSLEDKY

Graf 1 Věk respondentů

Z celkového počtu 106 sester (100 %) byla nejvíce zastoupena kategorie 48 a více let a to 27 sestrami (26 %), v kategorii mezi 30 – 35 lety bylo 20 sester (19 %), v rozmezí 24 – 29 let označilo svůj věk 18 sester (17 %), věk 42 – 47 let zastupovalo 17 sester (16 %), ve věku 36 – 41 let vyplnilo dotazníky 15 sester (14 %) a nejméně zastoupena byla kategorie nejmladší 18 – 23 let, kterou zastupovalo 9 respondentů (8 %).

Graf 2 Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

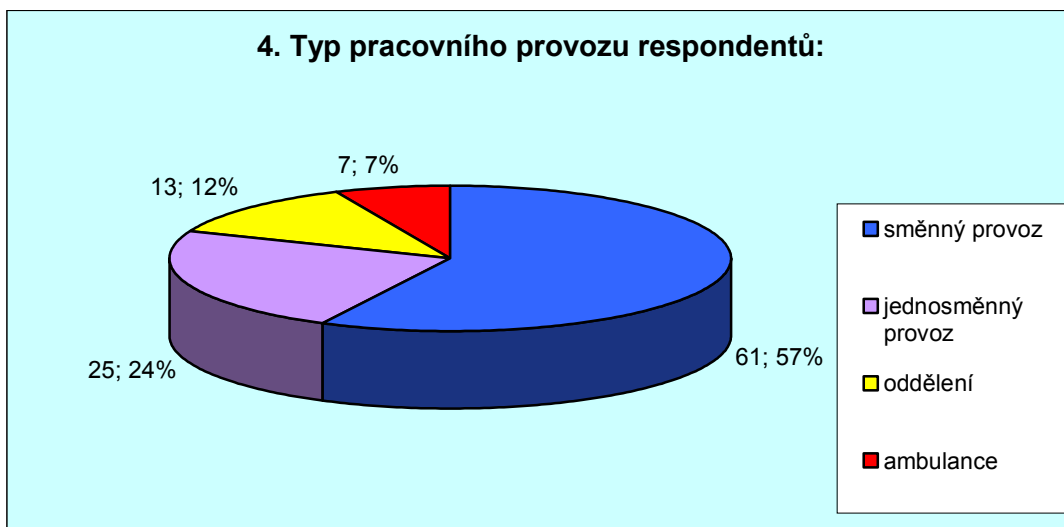
Výzkumu se zúčastnily převážně sestry se středoškolským vzděláním v počtu 84 (79 %), 15 sester (14 %) má vyšší odborné vzdělání a užívá titul Dis., nejmenší skupinu respondentů tvořily vysokoškolsky vzdělané sestry, 6 sester (6 %) bakalářek a 1 sestra (1 %) magistra.

Graf 3 Délka praxe ve zdravotnictví

Z oslovených respondentů pracuje ve zdravotnictví 21 a více let 43 sester (41 %), 23 sester (22 %) uvedlo, že pracuje v oboru 1 – 5 let, 15 sester (14 %) působí v praxi 11 – 15 let, 13 sester má praxi ve zdravotnictví 16 – 20 let, 11 sester (10 %) je v praxi 6 – 10 let a 1 sestra (1 %) pracuje v oboru méně než 1 rok.

Graf 4 Typ pracovního provozu respondentů

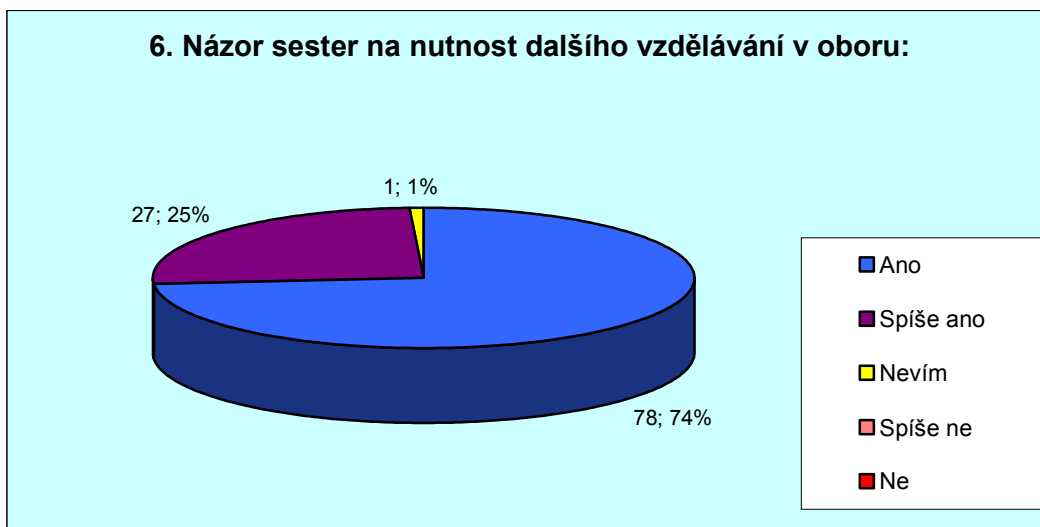
Z celkového počtu respondentů uvedlo 61 sester (57 %), že pracuje ve směnném provozu, 25 sester (24 %) pracuje v jednosměnném provozu(e), 13 sester (12 %) uvedlo, že pracuje na oddělení a 7 dotázaných sester (7 %) pracuje na ambulanci.

Graf 5 Rozdělení respondentů podle specializace

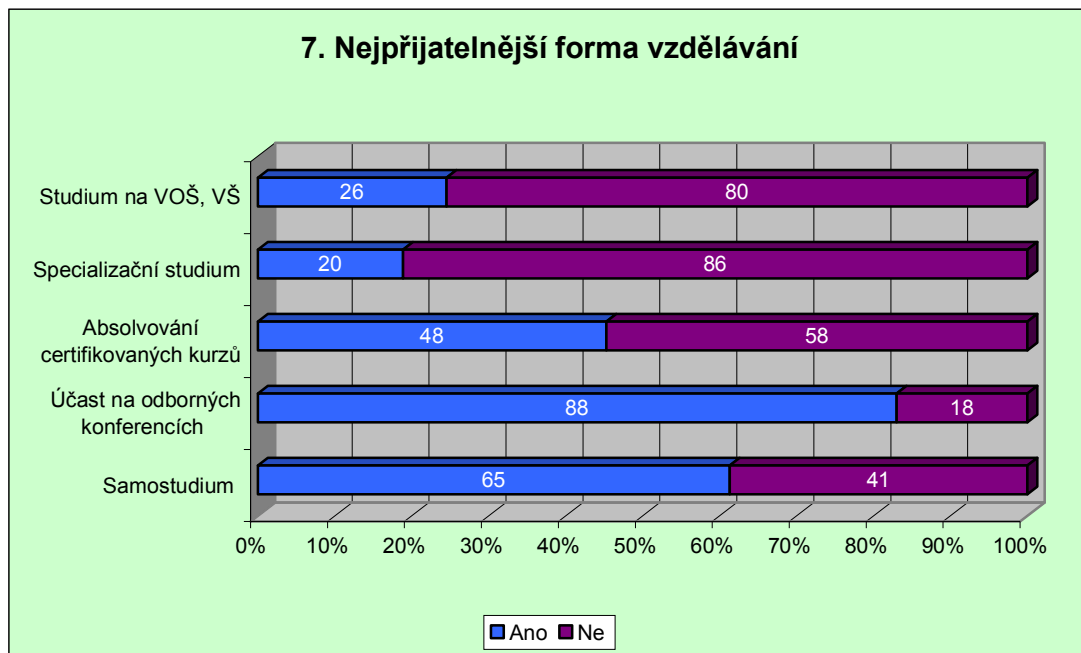
Výzkumu se účastnilo 62 sester (58 %) specialistek (PSS) a 44 sester (42 %) uvedlo, že nemá žádnou specializaci.

Graf 6 Názor sester na nutnost dalšího vzdělávání v oboru

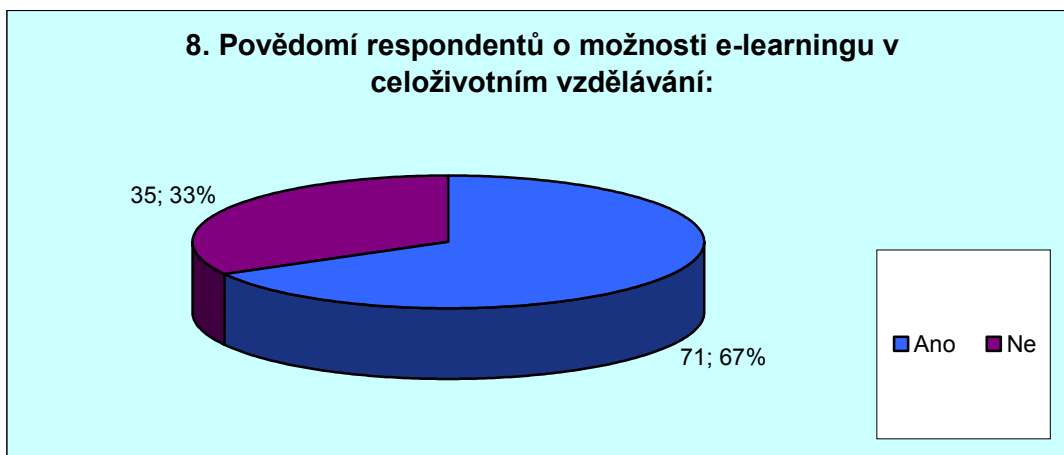
Z dotázaných sester jich 78 (74 %) uvedlo, že je nutné doplňovat si znalosti z oboru a dále se vzdělávat, 27 sester (25 %) si myslí, že spíše ano a 1 sestra (1 %) uvedla, že neví jestli je nutné se dále vzdělávat. Žádný respondent neuvedl možnost, že si myslí, že není nebo spíše není nutnost doplňovat si znalosti z oboru.

Graf 7 Nejpřijatelnější forma vzdělávání

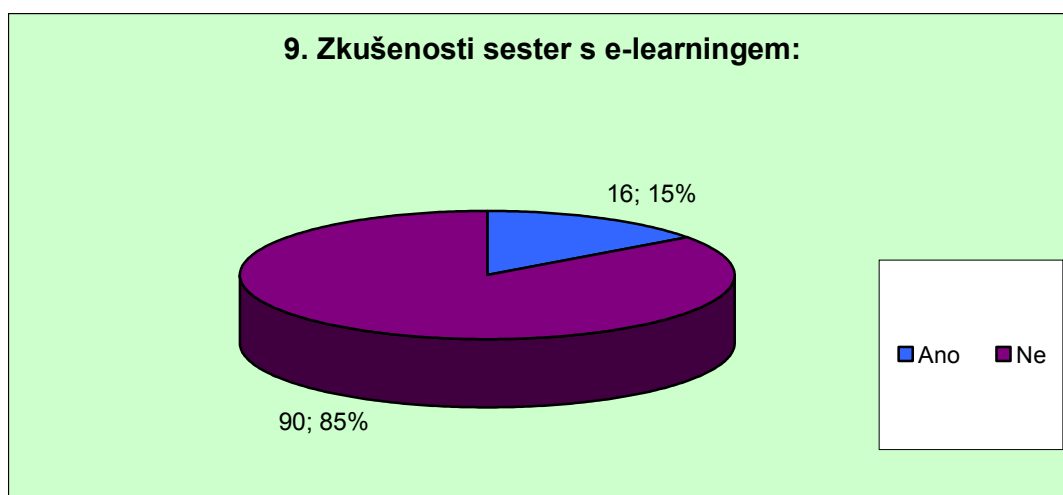
Nejvíce z dotázaných sester (88 respondentů) označilo jako nejpřijatelnější možnost vzdělávání účast na odborných seminářích/konferencích, jako druhou nejčastější odpověď uvádělo 65 respondentů samostudium. Nejméně častá odpověď byla studium na VŠ (26 respondentů) a specializační studium, které uvedlo 20 respondentů. Žádný z respondentů neoznačil možnost odpovědi publikační a pedagogická činnost a nikdo nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Graf 8 Povědomí respondentů o možnosti e-learningu v celoživotním vzdělávání

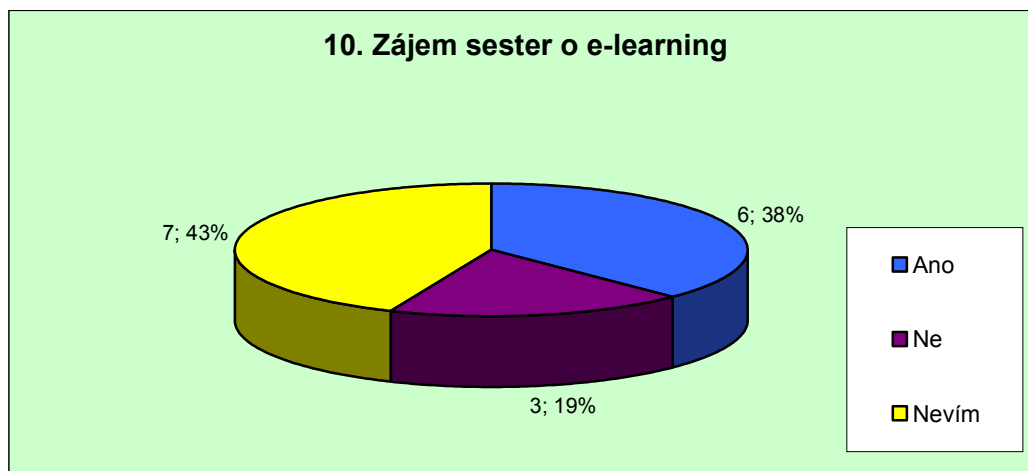
Otázku zda sestry vědí e-learningu jako o platné formě celoživotního vzdělávání zodpovědělo 71 sester (67 %) kladně, 35 sester (33 %) uvedlo, že o této možnosti neví.

Graf 9 Zkušenosti sester s e-learningem

Z celkového počtu respondentů uvedlo 90 sester (85 %), že nikdy nevyzkoušely e-learningovou formu vzdělávání, 16 sester (15 %) odpovědělo, že tuto možnost již vyzkoušely.

Graf 10 Zájem sester o e-learning

Ze 16 sester (15 %), které vyzkoušely vzdělávací kurz formou e-lerningu uvedlo 7 sester (43 %), že neví jestli tuhle formu budou využívat k získávání kreditů v systému celoživotního vzdělávání, 6 sester (38 %) odpovědělo, že je tato forma zaujala a budou ji využívat k získávání kreditů a 3 sestry (19 %) uvedly, že je tato forma nezaujala a nebudou ji využívat.

Graf 11 Náзор sester na potřebu změn ve vzdělávacích akcích

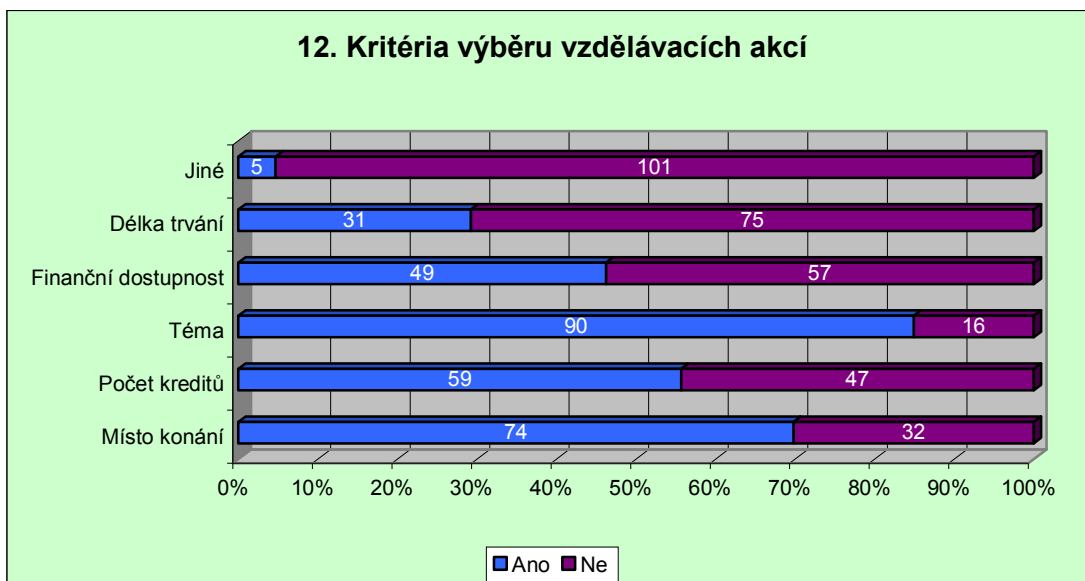
Z dotázaných sester 54 (51 %) uvedlo, že by nic neměnilo na vzdělávacích akcích a 52 sester (49 %) odpovědělo, že by něco změnily na vzdělávacích akcích aby pro ně byly přínosnější a dostupnější.

Příklady toho co sestry nejčastěji uváděly, že by změnily na vzdělávacích akcích, aby byly přínosnější a dostupnější uvádím v Tabulce 1.

Tabulka 1 Změny ve vzdělávacích akcích dle sester

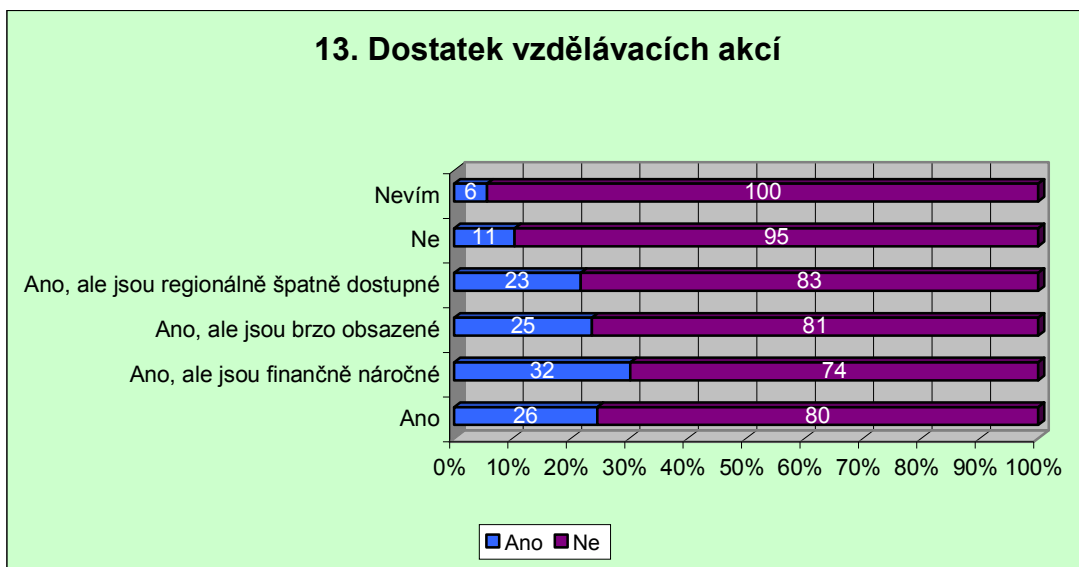
<i>Co by sestry změnily na vzdělávacích akcích?</i>	
větší rozmanitost témat	9
lepší cenová dostupnost	8
praktičtější zaměření, využití v praxi	6
záživnější přednes, kvalita přednášejícího	5
větší kapacity seminářů	4
doplnění přednášek o názorné ukázky	4
stáže na jiných odděleních	4
semináře konající se v místě pracoviště	3
jasné, stručné přednášky	3
více akcí i v menších městech	2
zajištění občerstvení	2
zkrácení doby trvání některých akcí	1
odbornější semináře	1

Graf 12 Kritéria výběru vzdělávacích akcí

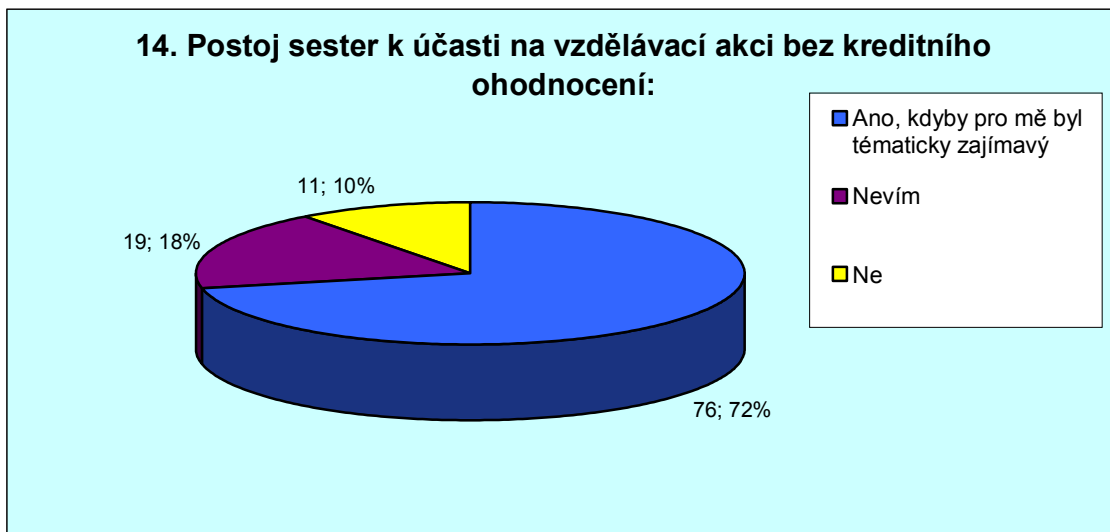
Nejčastější odpovědí respondentů bylo téma dané vzdělávací akce, to uvedlo 90 sester. Jako druhou nejčastější odpověď uvedlo 74 sester místo konání vzdělávací akce. Počet kreditů označilo 59 sester a 49 z dotázaných sester uvádělo finanční dostupnost. Pro 31 respondentů bylo také důležité jak dlouho daná akce trvá. Dále 5 sester využilo možnost jiné odpovědi, kde uváděly další kritéria jako osobnost přednášejícího (3 respondenti) a 2 sestry uvedly, že se rozhodují i podle rodinné situace.

Graf 13 Dostatek vzdělávacích akcí

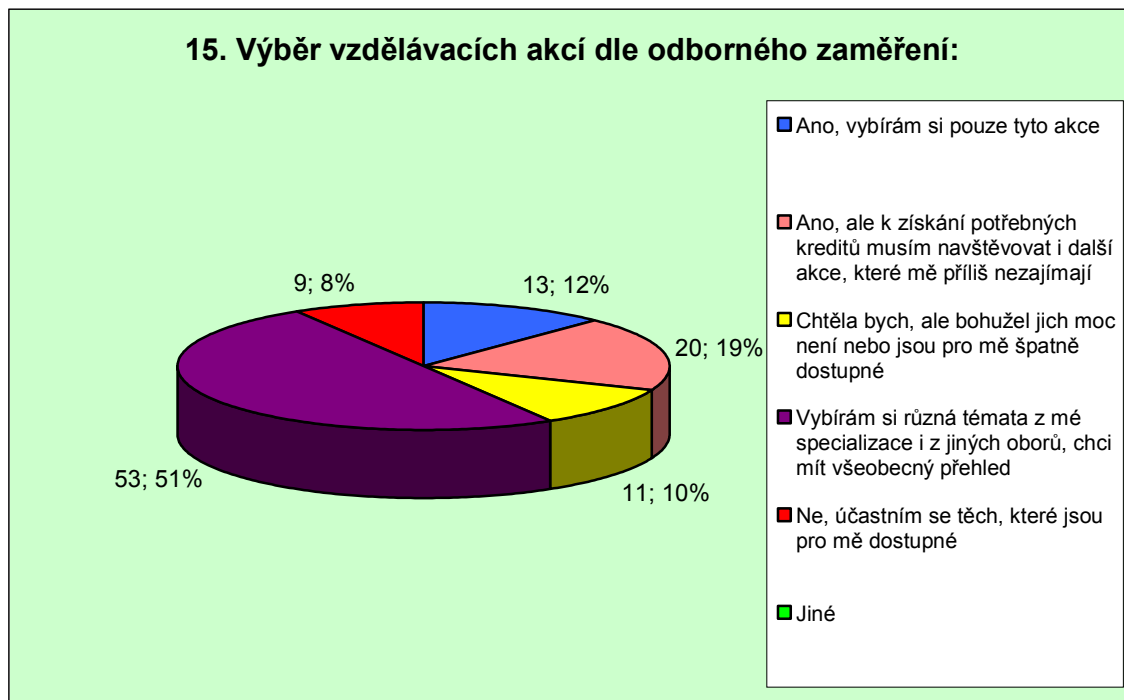
Z celkového počtu respondentů 32 sester odpovědělo, že je dostatek akcí, ale jsou finančně náročné, 26 sester si myslí, že je dostatek zajímavých a přínosných vzdělávacích akcí, 25 sester uvedlo, že akcí je dostatek, ale jsou brzo obsazené. Dostatek zajímavých akcí, ale regionálně špatně dostupných uvedlo 23 sester a 11 sester si myslí, že je nedostatek zajímavých a přínosných akcí, 6 sester odpovědělo na tuto otázku nevím.

Graf 14 Postoj sester k účasti na vzdělávací akci bez kreditního ohodnocení

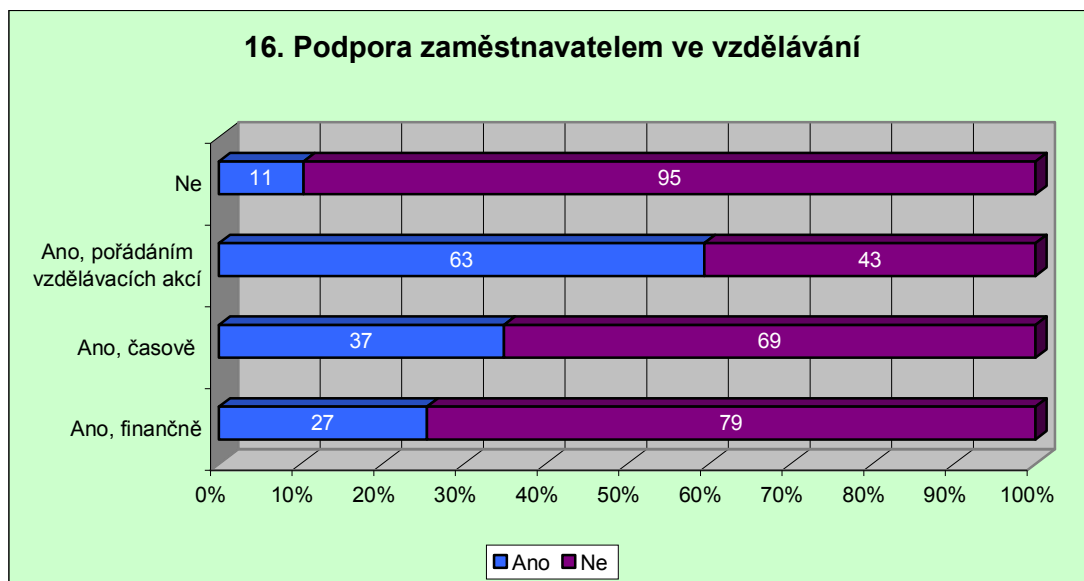
Z grafu vyplývá, že 76 sester (72 %) by se zúčastnilo vzdělávací akce i přes to, že by za ní nebylo kreditní ohodnocení, 19 sester (18 %) odpovědělo, že neví jestli by se zúčastnilo a 11 sester (10 %) uvádí, že by se nezúčastnilo vzdělávací akce, když by za ní nebyly kredity.

Graf 15 Výběr vzdělávacích akcí dle odborného zaměření

Z celkového počtu respondentů uvádí 53 sester (51 %), že si vybírají různá témata vzdělávacích akcí, protože chtějí mít všeobecný přehled, 20 sester (19 %) odpovědělo, že by si chtěly vybírat akce zaměřené jen na svojí specializaci, ale k získání potřebného počtu kreditů musí navštěvovat i akce, které je příliš nezajímají, 13 sester (12 %) si vybírá pouze vzdělávací akce zaměřené na obor, ve kterém pracují, 11 sester (10 %) uvádí, že by chtěly navštěvovat jen akce související s jejich oborem, ale moc jich není nebo jsou špatně dostupné a 9 sester (8 %) odpovědělo, že se účastní těch akcí, které jsou pro ně dostupné.

Graf 16 Podpora sester ve vzdělávání zaměstnavatelem

Ve výzkumu většina sester uváděla, že je zaměstnavatel podporuje v celoživotním vzdělávání. Z celkového počtu 73 sester uvedlo, že je zaměstnavatel podporuje pořádáním vzdělávacích akcí, 37 sester odpovědělo, že je zaměstnavatel podporuje časově a 27 respondentů uvedlo finanční podporu. Občas sestry uváděli i kombinaci těchto možností podpory od zaměstnavatele. Pouze 11 sester odpovědělo, že je zaměstnavatel nepodporuje.

Tabulka 2 Formy podpory ve vzdělávání od zaměstnavatele

17. Jak by sestry chtěly, aby je zaměstnavatel podporoval v celoživotním vzdělávání?	
finančně	44
časově	28
tak jak podporuje doposud	18
pořádáním seminářů	16
zaměstnavatel nás plně podporuje	6
umožnit studium VŠ	2
motivace	2
jiné	8

Nejčastěji respondenti uváděli, že by chtěli finanční (44 sester) a časovou (28 sester) podporu od zaměstnavatele. 18 sester uvedlo, že jsou spokojené tak jak je zaměstnavatel podporuje doposud a 16 sester by chtělo, aby pro ně zaměstnavatel pořádal semináře a 6 sester uvádí, že je zaměstnavatel plně podporuje ve vzdělávání a 3 sestry by uvítaly, kdyby jim zaměstnavatel umožnil studium na VŠ. Další odpovědi jsou uvedeny v Tabulce 3.

Tabulka 3 Další formy podpory od zaměstnavatele

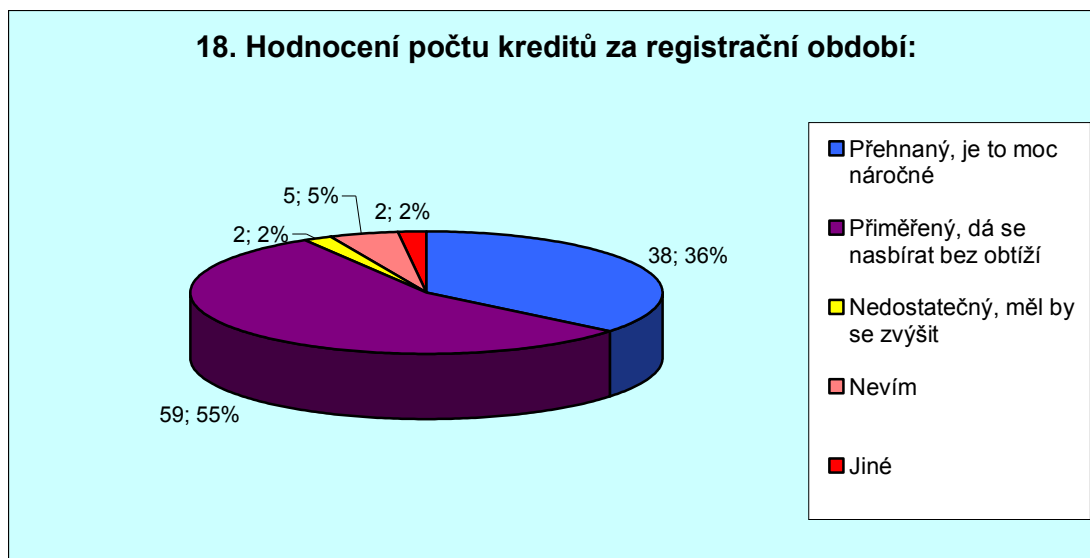
Jiné způsoby podpory od zaměstnavatele	
čas strávený na akcích započítávat do pracovní doby	1
motivace, výhody, odměny	1
umožňovat studium na VŠ v rámci pracovní smlouvy	1
studijní volno	1
více osobního volna	1
podporováním specializačního vzdělávání	1
více zajímavých seminářů s novinkami, akce v zahraničí	1

Graf 17 Vliv registrace na vzdělávání sester

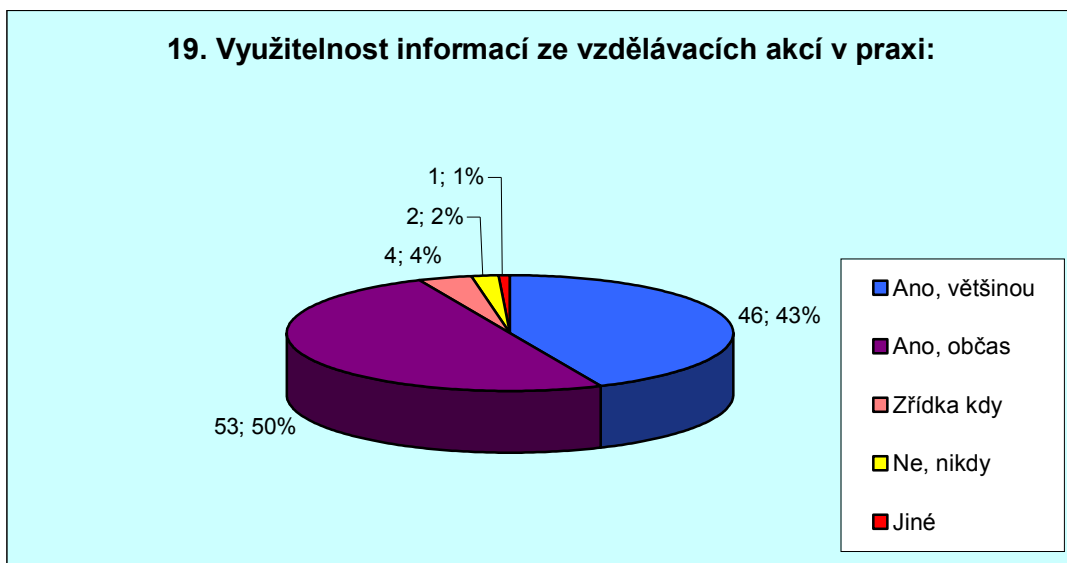
Z výzkumu vyplývá, že 71 sester (67 %) navštěvuje vzdělávací akce častěji než před registrací, 23 sester (22 %) uvádí, že se vzdělává stále stejně bez ohledu na registraci a 12 sester (11 %) odpovědělo, že neví, protože jsou v praxi krátce.

Graf 18 Hodnocení počtu kreditů za registrační období

Z celkového počtu respondentů hodnotí 59 sester (55 %) počet kreditů za registrační období jako přiměřený, který se dá nasbírat bez obtíží, 38 sester (36 %) uvádí, že je tento počet přehnaný a nasbírat tolik kreditů je moc náročné, 5 sester (5 %) odpovědělo nevím, 2 sestrám (2 %) se zdá počet kreditů nedostatečný a myslí si že by se měl zvýšit a 2 sestry (2 %) uvedly v dotazníku možnost jiné ve které uvedly, že záleží na oboru a pracovním zařazení.

Graf 19 Využitelnost a uplatnění informací ze vzdělávacích akcí v praxi

Z celkového počtu respondentů uvádí 53 sester (50 %), že jsou pro ně informace ze vzdělávacích akcí občas přínosné a uplatnitelné v praxi, pro 46 sester (43 %) jsou tyto informace většinou přínosné i uplatnitelné v praxi v oboru, 4 sestry (4 %) odpověděly, že zřídka kdy jsou pro ně informace přínosné a uplatnitelné v praxi, 2 sestry (2 %) uvedly, že pro ně tyto informace nejsou přínosné a uplatnitelné nikdy a 1 sestra (1 %) uvedla v dotazníku odpověď jiné a tam uvedla, že jsou zpravidla přínosné, ale nikoliv uplatnitelné v praxi.

Tabulka 4 Názory sester na registraci a kreditní systém

Jaké problémy vidí sestry v registračním systému celoživotního vzdělávání		
žádný	24	22%
finanční a časová náročnost	22	20%
nedostatečná motivace	9	8%
neefektivní systém vzdělávání	7	7%
povinnost, vzdělávání z donucení	6	6%
honba za kredity	5	5%
celý zvolený systém, podmínky registrace	5	5%
složitá administrativa	5	5%
opakovaná žádost o registraci	4	4%
práce pod dozorem než je sestra registrovaná	4	4%
sbírání kreditů ve vlastním volnu	3	3%
znevýhodnění sester na mateřské, sestry z ambulancí	3	3%
omezení počtu kreditů a vzdělávacích akcí za registrační období	3	3%
znevýhodnění těch co nestihli první období registrace	2	2%
málo kreditů za vzdělávací akce	2	2%
působí stres	1	1%

Názory sester na problémy registrace byly různé nejvíce shodných odpovědí bylo u 24 respondentů (22 %) v tom, že nevidí v registraci žádný problém a 20 respondentů (20 %) vidí hlavní problém registrace ve finanční a časové náročnosti. Nedostatečnou motivaci ke vzdělávání uvádí 9 z dotázaných sester (8 %), 7 sester (7 %) si myslí, že registrace je neefektivní systém vzdělávání a 6 sestrám (6 %) vadí povinnost být registrovaná a vzdělávat se z donucení. Mezi dalšími odpověďmi, které se objevovali mezi respondenty v zastoupení 5 % a méně z celého výzkumného souboru (100 %) byla například administrativa, opakovaná žádost o registraci, honba za kredity, práce pod dozorem než je sestra registrovaná, celý zvolený systém vzdělávání a nastavené podmínky atd. viz. Tabulka 4.

5. DISKUZE

Cílem tohoto výzkumného šetření bylo zjistit jaký názor mají sestry na registraci nelékařských zdravotnických pracovníků a jaký vliv má registrace na jejich vzdělávání. Jaký je zájem sester o celoživotní vzdělávání, myslí si vůbec, že je nutné se v oboru dále vzdělávat. Jaké formy vzdělávání upřednostňují a zda a jakým způsobem podporuje zaměstnavatel sestry v procesu celoživotního vzdělávání. Chtěli jsme zjistit, jaké překážky sestry v praxi mají v souvislosti s absolvováním celoživotního vzdělávání. Výsledky byly zpracované ze 106 dotazníků od respondentů.

První otázky dotazníku jsme zaměřili na identifikační data, které nám umožnili rozlišit respondenty podle věku, dosaženého vzdělání, délky praxe a typu oddělení. Nejvíce byla ve výzkumu zastoupena věková kategorie 48 a více let a to 27 sestrami (26 %) a nejméně respondentů bylo v nejmladší věkové kategorii 18 – 23 let, kterou zastupovalo 9 sester (8 %) viz Graf 1. Při kategorizaci respondentů dle dosaženého vzdělání bylo zjištěno, že nejčastější nejvyšší dosažené vzdělání bylo středoškolské vzdělání v počtu 84 (79 %), sestry s vyšším odborným vzděláním byly zastoupeny počtem 15 respondentů (14 %) a sester s vysokoškolským vzděláním se výzkumu zúčastnilo 7 (7 %) z toho 6 sester (6 %) bakalářek a 1 sestra (1 %) magistra (Graf 2). Z celkového počtu respondentů 62 sester (58 %) uvedlo, že má ještě specializační vzdělání (PSS) s různým zaměřením (Graf 5). Podle délky praxe ve zdravotnictví byly nejpočetnější skupinou respondentů sestry pracující v oboru 21 a více let v počtu 43 sester (41 %) a nejméně respondentů působí v praxi 6 – 10 let to uvedlo 11 sester (10 %) a 1 sestra (1 %) pracuje v oboru méně než 1 rok (Graf 3). Dále jsme zjišťovali v jakém typu provozu sestry pracují (Graf 4), zde nám vyšlo, že největší část 61 sester (57 %) uvedlo, že pracuje ve směném provozu, nejméně z oslovených sester pracuje na ambulanci, to uvedlo 7 respondentů (7 %). Ve výzkumném šetření byly zastoupeny sestry rozdílného věku, vzdělání, praktických zkušeností, oboru a typu pracoviště, a tyto rozdílly se také promítaly do názorů sester na danou problematiku a jejich odpovědí na dané otázky.

Otázkou 6 v dotazníku jsme zjišťovali postoj sester k důležitosti dalšího vzdělávání (Graf 6). Odpovědi respondentů nás potěšili, protože 78 sester (74 %)

odpovědělo, že je nutné doplňovat si znalosti z oboru a dále se vzdělávat, 27 sester (25 %) si myslí, že spíše ano a pouze 1 sestra (1 %) uvedla, že neví zda je to nutné. Z grafu 6 tedy vyplývá, že sestry chápou nutnost a důležitost dalšího vzdělávání v oboru.

Otázkami 7 – 10 jsme mapovali jaké formy vzdělávání jsou pro sestry nejvíce přijatelné a které využívají (Grafy 7 – 10). V otázce č. 7 (Graf 7) mohli respondenti jako odpověď zvolit více možností, nejvíce sester (88 respondentů) označilo jako nejpřijatelnější možnost vzdělávání účast na odborných seminářích/konferencích, jako druhou nejčastější odpověď uvádělo 65 respondentů samostudium. Nejméně častá odpověď byla studium na VŠ (26 respondentů) a specializační studium (20 respondentů). Žádný z respondentů neoznačil možnost odpovědi publikační a pedagogická činnost. Z výzkumu je patrné, že ve vzdělávání sestry preferují pasivní účast na vzdělávacích akcích. Nejčastěji využívají odborné semináře a konference. Dále nás zajímalo, jak jsou na tom sestry s povědomím o e-learningových kurzech. Zda sestry vědí o možnosti e-learningu, jako o možné formě celoživotního vzdělávání odpovědělo 71 sester (67 %) kladně, 35 sester (33 %) uvedlo, že o této možnosti neví (Graf 8). Další otázka byla zaměřena na zkušenosti sester s e-learningem (Graf 9). Z celkového počtu respondentů uvedlo 90 sester (85 %), že nikdy nevyzkoušely e-learningovou formu vzdělávání. Pouze 16 sester (15 %) odpovědělo, že tuto možnost již vyzkoušelo a z těchto respondentů 7 sester (43 %) neví jestli budou využívat e-learning k získávání kreditů v systému celoživotního vzdělávání, 6 sester (38 %) odpovědělo, že je tato forma zaujala a budou ji využívat k získávání kreditů a 3 sestry (19 %) uvedly, že je tato forma nezaujala a nebudou ji využívat. V této oblasti by bylo třeba prohloubit informovanost sester o internetových kurzech. Navrhovala bych bližší seznámení sester s těmito kurzy i s praktickou ukázkou jak fungují. Nové věci se většinou málo využívají, protože jsou neznámé a mohou působit složitě. Ale myslím si, že po bližším seznámení s touto metodou by jí pravděpodobně chtělo vyzkoušet více sester, než je tomu doposud. Myslím si, že by se tato forma mohla sestrám osvědčit díky své dostupnosti a rozvoji počítačové techniky v dnešní době, by tato forma vzdělávání mohla ušetřit sestrám čas i finance.

V souvislosti se vzdělávacími akcemi, nás zajímalo jestli by na nich sestry něco změnily, aby se pro ně staly lépe dostupnější a více přínosnější. Z celkového počtu respondentů odpovědělo 54 sester (51 %), že by nic neměnily a 52 sester (49 %) uvedlo že by něco změnily. Názory sester na to co změnit byly rozmanité (Tabulka 1). V odpovědích respondentů převládal názor, že by sestry přivítaly větší rozmanitost témat vzdělávacích akcí (9 respondentů) a cenově dostupnější akce (8 respondentů). Dále by respondenti přivítali praktičtější zaměření vzdělávacích akcí a následné využití vědomostí v praxi (6 respondentů) a 5 respondentů zmínilo kvalitu a záživnější přednes od přednášejícího. Další odpovědi znázorňuje Tabulka 1. V souvislosti s tím, jaké akce sestry nejčastěji navštěvují a jestli jim vyhovují jsme chtěli zjistit jaká kritéria jsou u sester rozhodující při výběru vzdělávacích akcí (Graf 12). Tato otázka měla možnost více odpovědí a toho sestry většinou využívaly. Nejčastějším kritériem výběru bylo téma dané vzdělávací akce, to uvedlo 90 sester. Další důležitou položkou při výběru je pro 74 sester místo konání vzdělávací akce. Počet kreditu označilo 59 sester a 49 z dotázaných sester uvádělo finanční dostupnost. Pro 31 respondentů bylo také důležité jak dlouho daná akce trvá. 5 sester využilo možnost jiné odpovědi, kde uváděly především jako další kritérium osobnost přednášejícího (3 respondenti) a 2 sestry uvedly, že se rozhodují i podle rodinné situace. Potěšující je zjištění, že pro většinu respondentů je při výběru vzdělávací akce důležitější, jakým tématem se zabývá, než její kreditní hodnota a finanční poplatek.

Zjišťovali jsme názor sester na množství pořádání zajímavých vzdělávacích akcí. Z Grafu 13 vyplývá, že většina z dotázaných sester si myslí, že akcí je dostatek, ale někdy jsou z různých důvodů hůře dostupné. Otázka č. 13 v dotazníku poskytovala možnost označit více odpovědí. 32 sester odpovědělo, že je dostatek akcí, ale jsou finančně náročné, 26 sester si myslí, že je dostatek zajímavých a přínosných vzdělávacích akcí, 25 sester si myslí totéž, ale uvádějí, že tyto akce jsou brzo obsazené. Dostatek zajímavých akcí, ale regionálně špatně dostupných uvedlo 23 sester a 11 sester si myslí, že je nedostatek zajímavých a přínosných akcí, 6 sester odpovědělo na tuto otázku nevim.

Na otázku, zda by se sestry zúčastnily vzdělávací akce bez kreditního ohodnocení (Graf 14) odpověděla většina kladně. Tedy 76 sester (72 %) označilo ano, pokud by byla akce tématicky zajímavá, 19 sester (18 %) neví, zda by se akce zúčastnilo a 11 sester (10 %) uvedlo, že by se neúčastnilo akce pokud by za ní nebyly kreditní body. Z toho vyplývá, že sestry mají zájem o nové a zajímavé informace z oboru i bez ohledu na registrační systém.

Chtěli jsme zjistit jak odborně zaměřené vzdělávací akce sestry upřednostňují (Graf 15). K této otázce se vztahuje hypotéza H3 - Sestry preferují vzdělávací akce, které jsou přínosné pro jejich specializaci. Z celkového počtu respondentů uvedlo 53 sester (51 %), že si vybírají různá témata ze všech oborů pro všeobecný přehled, 20 sester (19 %) by si chtělo vybírat akce zaměřené jen na svojí specializaci, ale k získání potřebného počtu kreditů musí navštěvovat i akce, které je příliš nezajímají. Pouze 13 sester (12 %) si vybírá pouze vzdělávací akce zaměřené na obor, ve kterém pracují, 11 sester (10 %) uvádí, že by chtělo navštěvovat jen tyto akce, ale je jich málo nebo jsou špatně dostupné a 9 sester (8 %) odpovědělo, že se účastní těch akcí, které jsou pro ně dostupné. Tato hypotéza se nepotvrdila. Sestry si kromě témat ze své specializace vybírají i témata z jiných oborů, protože chtějí mít všeobecný přehled.

Podpora zaměstnavatele v celoživotním vzdělávání sester je znázorněna v Grafu 16. V otázce č. 16 mapující tuto problematiku mohli respondenti označit více odpovědí. K této otázce se vztahuje hypotéza H2 - Zaměstnavatel podporuje sestry v aktivitách celoživotního vzdělávání. Tato hypotéza byla výsledky výzkumu potvrzena. Většina sester odpověděla, že je zaměstnavatel podporuje, konkrétně 73 sester uvedlo, že je zaměstnavatel podporuje pořádáním vzdělávacích akcí, 37 sester podporuje časově a 27 finančně. Pouze 11 sester odpovědělo, že je zaměstnavatel nepodporuje. Doplnující byla otázka, kde jsme se sester ptali, jak by chtěly, aby je zaměstnavatel podporoval (Tabulka 2,3). Nejčastěji se opakujícím názorem sester bylo, že by chtěly finanční (44 sester) a časovou (28 sester) podporu od zaměstnavatele. Dále 18 sester uvedlo, že jsou spokojené tak jak je zaměstnavatel podporuje doposud a 16 sester by chtělo, aby pro ně zaměstnavatel pořádal semináře.

Další otázkou jsme zjišťovali jestli se sestry vzdělávají častěji než před registrací. Tato otázka se vztahovala ke stanovené hypotéze H1 - Sestry po registraci navštěvují vzdělávací akce více než před registrací. Hypotéza se z výsledných dat potvrdila. Většina sester (71 respondentů, 67 %) v dotazníku odpověděla, že se po registraci vzdělávají častěji než dříve. 23 sester (22 %) uvedla, že se vzdělává stále stejně bez ohledu na registraci. Na otázku nedokázalo odpovědět 12 sester (11 %) z důvodu, že jsou v praxi teprve krátce a nemají tedy potřebnou možnost srovnání.

K poslední hypotéze, kterou jsme si stanovili, jsme přiřadili otázku č. 20, ve které jsme se sester ptali, zda jsou pro ně informace ze vzdělávacích akcí přínosné (Graf 17). Hypotéza H4 - Absolvování vzdělávacích aktivit je pro sestry přínosné se potvrdila. Pro 53 sester (50 %) jsou informace ze vzdělávacích akcí občas přínosné a uplatnitelné v praxi, 46 sester (43 %) uvedlo, že jsou tyto informace většinou přínosné i uplatnitelné v praxi v oboru. Pouze 4 sestry (4 %) odpověděly, že zřídka kdy jsou pro ně informace přínosné a uplatnitelné v praxi, 2 sestry (2 %) uvedly, že pro ně tyto informace nejsou přínosné a uplatnitelné nikdy a 1 sestra (1 %) označila v dotazníku odpověď jiné a tam uvedla, že jsou zpravidla přínosné, ale nikoliv uplatnitelné v praxi. Důležité je, že vzdělávací akce nejsou pro sestry jen neúčinnou povinností a většinou nebo alespoň občas uplatní sestry nově nabyté vědomosti v praxi. Myslím si, že sestry, které se chtějí něco dozvědět a přistupují ke vzdělávání se zájmem získané informace dokáží v praxi náležitě uplatnit a jsou pro ně přínosem.

Poslední dvě otázky dotazníku se zaměřovaly na názor sester na registraci a kreditní systém. Zeptali jsme se sester jak hodnotí počet kreditů za registrační období (Graf 19). Z grafu je patrné, že 59 sester (55 %) hodnotí počet kreditů za registrační období jako přiměřený, který se dá nasbírat bez obtíží, 38 sester (36 %) uvádí, že je tento počet přehnaný a nasbírat tolik kreditů je moc náročné. Jen 2 sestrám (2 %) se zdá počet kreditů nedostatečný a myslí si, že by se měl zvýšit. Jak uvádí Bubníková, ve výzkumném šetření v roce 2007 (publikovaném v časopisu Sestra, v čísle 10/2007) bylo zjištěno, že 65 % dotazovaných sester se domnívá, že je pro ně nejobtížněji splnitelná výška počtu kreditů. Můžeme se tedy domnívat že po uplynutí 2 let s přibývajícimi

zkušenostmi již sestry nepovažují sbírání kreditů za tak obtížné a náročné jako na začátku.

Na otázku, jaký hlavní problém sestry vidí v registraci nelékařských zdravotnických pracovníků, mohly sestry vyjádřit svůj názor (Graf 20). Názory sester byly rozmanité, ale nejvíce se sestry shodly v tom, že nevidí v registraci žádný problém (24 respondentů, 22 %) a 20 respondentů (20 %) vidí hlavní problém registrace ve finanční a časové náročnosti. Nedostatečnou motivaci ke vzdělávání uvádí 9 z dotázaných sester (8 %) a 7 sester (7 %) si myslí, že registrace je neefektivní systém vzdělávání, 6 sestrám (6 %) vadí povinnost být registrovaná a vzdělávat se z donucení. Mezi dalšími názory, které se objevovaly s menší četností byla zmíněna například zbytečná administrativa, opakovaná žádost o registraci, honba za kredity, práce pod dozorem než je sestra registrovaná, špatně zvolený systém vzdělávání a náročně nastavené podmínky registrace. Překvapivým zjištěním je názor 22 % respondentů, kteří uvedly, že nemají žádný problém s registrací.

6. ZÁVĚR

Tato práce se zabývala problematikou celoživotního vzdělávání sester a s tím úzce spjatou registrací nelékařských zdravotnických pracovníků. Registrace slouží jako systém k dokládání celoživotního vzdělávání. Moderní doba si žádá zvýšené nároky ve všech oborech a ve zdravotnictví obzvláště. Aby bylo zajištěno poskytování kvalitní ošetrovatelské péče kompetentními pracovníky, bylo nutné nastavit podmínky k oprávnění vykonávat zdravotnické povolání samostatně bez odborného dohledu. Registrace je prostředkem k ochraně pacientů (konzumentů zdravotní péče). Tento systém kontinuálního vzdělávání zdravotníků je v souladu s doporučeními Evropské unie.

Naším cílem bylo zjistit názory sester v praxi na registraci. Jaký je vliv registrace na další vzdělávání sester a zmapovat co sestřám brání ve vzdělávání. Jakým formám celoživotního vzdělávání dávají sestry přednost a zda zaměstnavatel podporuje sestry v celoživotním vzdělávání a jakým způsobem.

Ke zpracování těchto informací jsme si zvolili kvantitativní výzkum. Pro sběr dat byl sestaven dotazník pro sestry. Dotazníkové šetření probíhalo ve 3 nemocnicích v ČR a u studentů kombinované formy studia na ZSF JU v oboru Všeobecná sestra. Pro výzkum jsme získaly 106 respondentů.

Výzkum ukázal, že sestry dávají ve vzdělávání přednost pasivní účasti na akcích jako jsou semináře, konference. Většina sester si myslí, že je nutné vzdělávat se v oboru. Dále jsme zjistili, že více než polovina dotázaných sester chce mít všeobecný přehled a vzdělává se i v jiných oborech než je jejich specializace. Většina dotázaných sester uvedla, že se vzdělává častěji než před zavedením registrace. Z výzkumu dále vyplývá, že informace, které sestry získají na vzdělávacích akcích jsou pro ně většinou nebo alespoň občas přínosné a uplatnitelné v praxi. Ukázalo se, že sestry jsou většinou podporovány zaměstnavatelem ať již finančně, časově, pořádáním vzdělávacích akcí nebo kombinací těchto variant.

Z výzkumu je zřejmé, že mezi sestrami jsou zastoupeny odpůrci i příznivci registrace. Největší překážkou je pro sestry finanční a časová náročnost vzdělávacích akcí. Pro větší motivaci sester k přijetí registrace, navrhuji poskytnout na oplátku za

úsilí vynaložené k prohlubování vzdělání nějaké benefity, jako je lepší ohodnocení sester za jejich náročnou práci a zvyšování prestiže ve společnosti, kterou si toto povolání bezesporu zaslouží.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. ANON. *Lemon - učební texty pro sestry a porodní asistentky 1*. 1.vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1997. 184 s. ISBN 80-7013-234-5.
2. Autor neuveden. *EUNIO – elektronická univerzita*. [online] 2008 [citováno 2009-03-30] dostupné z: <http://www.eunio.cz/index.php>
3. Brožura MZ ČR ve spolupráci s NCO NZO Brno v roce 2008, Specializační vzdělávání. *Sestra*. 2009, roč. 19, č. 3, s. 16,18. ISSN 1210-0404.
4. ČESKÁ ASOCIACE SESTER. *České ošetrovatelství 8: Jak se můžeme registrovat v ČAS*. 1. vyd. Brno: IDV PZ, 2001. 73 s. ISBN 80-7013-330-9.
5. DRÁBKOVÁ, K. Klady a záporny e-learningu a některé praktické typy pro sestry, *Florence*, 2008, roč. 4, č. 5, s. 214, ISSN 1801-464X.
6. FARKAŠOVÁ, D. *Ošetrovatelstvo – teória*. 1. vyd. Martin: Osveta, 2001. 134 s. ISBN 80-8063-086-0.
7. FARKAŠOVÁ, D. *Ošetrovatelství – teorie*. 1. čes. vyd. Martin: Osveta, 2006. 211 s. ISBN 80-8063-227-8.
8. HOFŠTETROVÁ KNOTKOVÁ, M., HEBRONOVÁ, M., KAINOVÁ, K. Co přinese novelizace zákona č.96/2004 Sb. vzhledem k registraci zdravotnických pracovníků. *Sestra*, 2008, roč. 18, č. 07-08, s. 16, ISSN 1210-0404.
9. JURÁSKOVÁ, D. Předmluva. In: *Sborník z mezinárodní konference Dny Marty Staňkové III, Vzdělávání sester: současnost a očekávání*, Praha: Galén, 2006. 113 s., ISBN 80-7262-343-2.
10. KOZIEROVÁ, B. *Ošetrovatelstvo 1.,2*. 1.vyd. Martin: Osveta, 1995. 1474 s. ISBN 80-217-0528-0.
11. MASTILIAKOVÁ, D. *Úvod do ošetrovatelství I.díl - Systémový přístup*. 1. vyd. Praha: UK Karolinum, 2003. 187 s. ISBN 80-246-0429-9.
12. MERHAUTOVÁ, I. Celoživotní vzdělávání není jen o kreditních bodech. *Sestra*, 2008, roč. 18, č. 10, s. 10, ISSN 1210-0404.
13. MÜLLEROVÁ, N. Novela vyhlášky o kreditním systému, *Florence*, 2009, roč. 5, č. 2, s. 3-4, ISSN 1801-464X.

14. POCHYLÁ, K. *Koncepce českého ošetrovatelství*. 1.vyd. Brno: NCO NZO, 2005. 49 s. ISBN 80-7013-420-8.
15. PROKOPIUSOVÁ, D. Registrace a konec přechodného období. *Sestra*, 2006, roč. 16, č. 5, s. 17, ISSN 1210-0404.
16. Předpis č. 339/2008, úplné znění zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) ve znění pozdějších předpisů. Dostupný z:
<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb08339&cd=76&typ=r>
17. ROZSYPALOVÁ, M. ŠAFRÁNKOVÁ, A. *Ošetrovatelství 1*. 1.vyd. Praha: Informatorium, 2002. 231 s. ISBN 80-86073-96-3.
18. SALVAGE, J. *Ošetrovatelství v akci*. Projekt WHO. Vydala ČAS 1997, ISBN 92-890 1312 5.
19. SLADKÁ, J. Projekt EUNIO zkracuje cestu ke kreditům. *Sestra*, 2008, roč. 18, č. 09, s. 14. ISSN 1210-0404.
20. STAŇKOVÁ, M. *České ošetrovatelství 11 : Sestra reprezentant profese*. 1. vyd. Brno: IDV PZ, 2002. 78 s. ISBN 80-70 13-368-6.
21. ŠKUBOVÁ, J., CHVÁTALOVÁ, H. *Sestra, O životní cestě ženy, která dala svému povolání nový smysl*. 1.vyd. Brno: NCO NZO, 2004. 140 s. ISBN 80-7013-407-0.
22. TÓTHOVÁ, V. *Ošetrovatelství*. 1.vyd. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2000. 293 s. ISBN 80-7040-454-X.
23. VLASÁKOVÁ, D. E-learning – vhodná alternativa celoživotního vzdělávání nelékařů. *Diagnóza v ošetrovatelství* [online]. 2008, roč. 4, č. 7, [cit. 2009-02-13]. ISSN 1801-1349. Dostupný z:
http://www.diagnoza.info/?sec=redaction&lang=cz&red_id=69
24. VLASÁKOVÁ, D. E-learning versus vyhláška 321. *Diagnóza v ošetrovatelství* [online]. 2008, roč. 4, č. 10, [cit. 2009-02-13]. ISSN 1801-1349. Dostupný z:
http://www.diagnoza.info/?sec=redaction&lang=cz&red_id=89

25. VLASÁKOVÁ, Dita. *E-Univerzita - Celoživotní vzdělávání on line*. [online]. 2008 [cit. 2009-02-03] Dostupné z: <http://www.euniverzita.eu/>
26. VYHLÁŠKA č. 321/2008 ze dne 19. srpna 2008, kterou se mění vyhláška č. 423/2004 Sb., kterou se stanoví kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků. Dostupný z:
<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb08321&cd=76&typ=r>
27. VYHLÁŠKA č. 39/ 2005 Sb., kterou se stanovují minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. Dostupný z:
<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb05039&cd=76&typ=r>
28. VYHLÁŠKA č. 394/2004 Sb., kterou se upravují podrobnosti o konání atestační zkoušky, zkoušky k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušky akreditovaných kvalifikačních kurzů, aprobační zkoušky a zkušební řády pro tyto zkoušky. Dostupný z:
<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb04394&cd=76&typ=r>
29. ZÁKON č. 111/1998 o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů. Dostupný z:
<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb98111&cd=76&typ=r>
30. ZÁKON č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků ve znění platných předpisů. online citováno Dostupný z:
<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb04424&cd=76&typ=r>

8. KLÍČOVÁ SLOVA

ošetřovatelství

sestra

vzdělávání

odborná způsobilost

registrace

kredity

legislativa

9. PŘÍLOHY

Příloha 1 - Dotazník

Příloha 2 - Přehled kreditního ohodnocení za jednotlivé formy vzdělávání

Příloha 3 - Žádost o zařazení do specializačního vzdělávání

Příloha 4 - Žádost o vydání osvědčení k výkonu povolání bez odborného dohledu

Příloha 5 - Žádost o vykonání zkoušky k ověření způsobilosti k výkonu povolání

Příloha 1 Dotazník

Vážené kolegyně, kolegové

jmenuji se Kateřina Smolová a jsem studentkou 3. ročníku Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích oboru Všeobecná sestra. Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku. Tento dotazník je anonymní a veškeré zjištěné údaje budou použity pouze ke zpracování mé bakalářské práce. Děkuji za spolupráci a ochotu při vyplňování dotazníku.

Vaši odpověď označte prosím křížkem, popřípadě doplňte slovy. Zaškrtněte 1 odpověď v každé otázce, pokud není uvedeno jinak. Děkuji.

1. Váš věk je:

☐ 18 – 23	☐ 36 – 41
☐ 24 – 29	☐ 42 – 47
☐ 30 – 35	☐ 48 a více let

2. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

☐ SZŠ	☐ VŠ – Mgr.
☐ VOŠ – Dis.	☐ Jiné
☐ VŠ – Bc.	

3. Jak dlouho pracujete ve zdravotnictví:

☐ Méně než 1 rok	☐ 11-15 let
☐ 1-5 let	☐ 16-20 let
☐ 6-10 let	☐ 21 a více let

4. Na jakém oddělení pracujete? (směnný / jednosměnný provoz / oddělení / ambulance)

5. Máte nějakou specializaci? (specializační vzdělání-studium, PSS)
 Ano (uved'te jakou)
 Ne

6. Myslíte si, že je ve Vaší profesi nutné doplňovat si znalosti z oboru a dále se vzdělávat?

☐ Ano	☐ Spíše ne
☐ Spíše ano	☐ Ne
☐ Nevím	

7. Jaká forma vzdělávání je pro Vás nejpříjemnější? (lze označit více odpovědí)

☐ Samostudium (čtení odborné literatury, časopisů...)
☐ Účast na odborných seminářích/konferencích
☐ Absolvování certifikovaných kurzů
☐ Specializační studium
☐ Studium na VOŠ, VŠ
☐ Publikační, pedagogická činnost
☐ Jiné

(např. i možnost nevzdělávám se)

8. Víte o možnosti e-learningu (počítačové kurzy na internetu) jako o jedné z forem celoživotního vzdělávání?

- Ano Ne

9. Vyzkoušela jste někdy nějakou e-learningová forma vzdělávání ve zdravotnictví?

- Ano Ne

Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a Ne pokračujte otázkou č. 11.

10. Zaujala vás tato forma vzdělávání, budete ji využívat k získávání kreditů?

- Ano Ne Nevím

11. Je něco co byste změnila na vzdělávacích akcích (kurzy, semináře, konference) pro sestry, aby pro Vás byly přínosnější, dostupnější?

- Ano, (prosím doplňte)
 Ne

12. Jaká kritéria pro Vás mají největší význam při výběru vzdělávací akce?

(lze označit více odpovědí)

- Místo konání Finanční dostupnost
 Počet kreditů Délka trvání
 Téma
 Jiné (prosím doplňte)

13. Myslíte si, že je dostatek zajímavých a přínosných vzdělávacích akcí?

- Ano Ne
 Ano, ale jsou finančně náročné Nevím
 Ano, ale jsou brzo obsazené Jiné (prosím doplňte)
 Ano, ale jsou regionálně špatně

dostupné

14. Zúčastnila byste se vzdělávací akce i pokud by za ní nebyly kredity?

- Ano, kdyby pro mě byl tématicky zajímavý
 Nevím
 Ne

15. Účastníte se vzdělávacích akcí, které jsou odborně zaměřené na Vaší specializaci nebo přímo souvisí s oborem, ve kterém pracujete?

- Ano, vybírám si pouze tyto akce
 Ano, ale k získání potřebných kreditů musím navštěvovat i další akce, které mě příliš nezajímají
 Chtěla bych, ale bohužel jich moc není nebo jsou pro mě špatně dostupné
 Vybírám si různá témata z mé specializace i z jiných oborů, chci mít všeobecný přehled
 Ne, účastním se těch, které jsou pro mě dostupné
 Jiné (prosím doplňte)

16. Podporuje Vás zaměstnavatel v navštěvování vzdělávacích akcí? *(lze označit více odpovědí)*

- Ano, finančně

- Ano, časově (plánování služeb, volno,...)
 Ne
 Ano, pořádáním vzdělávacích akcí
 Nevím
 Jiné (prosím doplňte)

17. Jakou formou byste chtěla, aby Vás zaměstnavatel podporoval v celoživotním vzdělávání?

- (doplňte prosím)

18. Přiměl Vás kreditní systém k dalšímu vzdělávání častěji, než před registrací?

- Ne, vzdělávám se stále stejně
 Ano, navštěvuji vzdělávací akce častěji než dříve
 Nevím, jsem v praxi krátce
 Jiné

19. Jak hodnotíte počet kreditů za registrační období, které musíte získat?

- Přehnaný, je to moc náročné
 Nedostatečný, měl by se zvýšit
 Přiměřený, dá se nasbírat bez obtíží
 Nevím
 Jiné (prosím doplňte)

20. Jsou pro vás informace, které získáte na vzdělávacích akcích přínosné a v praxi ve Vašem oboru uplatnitelné?

- Ano, většinou
 Zřídka kdy
 Ano, občas
 Ne, nikdy
 Jiné

21. Jaký hlavní problém vidíte v registraci sester a kreditním systému celoživotního vzdělávání?

- (doplňte prosím)

Děkuji za vyplnění dotazníku.

Zdroj: vlastní

Příloha 2 Změny v počtu kreditů za jednotlivé formy vzdělávání

ZMĚNY V POČTU KREDITŮ ZA JEDNOTLIVÉ FORMY CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ		
Název vzdělávací aktivity	Počet kreditů – původní znění (dle vyhlášky č. 423/2004 Sb.)	Počet kreditů po novelizaci (dle vyhlášky č. 321/2008 Sb.)
Inovační kurz, školicí akce, odborný kurz	1 kr/den – nejvíce 10/akce	3 kr/den – nejvíce 12/akce
Inovační kurz jako e-learningový kurz	1 kr/kurz	2 kr/kurz – nejvíce 14/reg. období
Seminář	1 kr/den – nejvíce 10/akce	1 kr/den – nejvíce 10/reg. období
Odborná stáž	1 kr/den – nejvíce 15/stáž	3 kr/den – nejvíce 15/stáž
Kongres, konference, pracovní den, sjezd, sympozium	3 kr/den – nejvíce 10/akce	4 kr/den – nejvíce 12/akce
– přednesení přednášky	15 kreditů	10 kr/vlastní přednáška, autorství posteru, aktivní účast na soutěžích souvisejících s výkonem zdrav. povolání
– spoluautor na přednášce	10 kreditů	5 kr – spoluautorství nebo přednesení cizí přednášky
– spoluautor na posteru		4 kredity
Mezinárodní kongres		5 kr/den – nejvíce 15/akce 15 kr/vlastní přednáška, autorství posteru 10 kr/spoluautorství nebo přednesení cizí přednášky 5 kr/spoluautorství na posteru
Publikační činnost	autor 15 kr/odborný článek	autor 15 kr/odborný článek
	spoluautor 10 kr/odborný článek	spoluautor 10 kr/odborný článek v časopise s hodnotou IF + 100 %, v recenzovaném časopise + 30 %
	Autor 25 kr/odborné publikace, učebnice, skript, učební pomůcky	autor 25 kr/odborné publikace, učebnice, skript, učební pomůcky spoluautor 20 kr
Pedagogická činnost	4 kr/1 den 7 kr/ 2-5 dnů, max. 25 kr/reg. ob. 15 kr/ nad 5 dnů	2 kr/vyučovací hodina, nejvíce 20 kr za registrační období
Vědecko-výzkumná činnost	25 kreditů	25 kreditů
Vypracování metodiky		20 kreditů

Zdroj: Internetové stránky Ministerstva Zdravotnictví

<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/922-informace-o-kreditnim-systemu-v-celozivotnim-vzdelavani-nelekaru.html>

Příloha 3 Žádost o zařazení do specializačního vzdělávání

ŽÁDOST O ZAŘAZENÍ DO SPECIALIZAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

V oboru:

Číslo registrace¹⁾: - -

Příjmení, jméno, titul :
dřívější příjmení²⁾

Datum narození (den, měsíc, rok):

Místo narození:

Rodné číslo /

Adresa pro doručování písemností: *(pokud se liší od adresy trvalého bydliště)*

ulice a popisné číslo

město (obec)

PSČ

e-mail kontakt @

Telefon/mobil

Adresa trvalého bydliště: ulice a popisné číslo

město (obec)

PSČ

Adresa zaměstnavatele: název

pracoviště (specifikace oddělení)

ulice a popisné číslo

město (obec)

PSČ

IČO

DIČ

Tel.

Dosažená odborná způsobilost:

středoškolské

vyšší odborné

název vzdělávací instituce:

název vzdělávací instituce:

obor:

obor:

datum ukončení:

datum ukončení:

způsob ukončení:

způsob ukončení:

číslo vysvědčení:

číslo vysvědčení a diplomu:

¹⁾ V případě, že uvedete číslo registrace, není nutné přikládat úředně ověřené doklady o odborné způsobilosti.

²⁾ Uveďte rodné příjmení, popř. všechna Vaše další dřívější příjmení

vysokoškolské
název vzdělávací instituce³⁾:

obor:

datum ukončení:

způsob ukončení:

číslo vysvědčení a diplomu:

akreditovaný kvalifikační kurz
název vzdělávací instituce⁵⁾:

název kurzu:

datum ukončení:

způsob ukončení:

číslo osvědčení:

specializační vzdělávání
název vzdělávací instituce⁴⁾:

obor:

datum ukončení:

způsob ukončení:

číslo vysvědčení, osvědčení nebo diplomu:

V případě, že upřednostňujete pro Vaši účast ve studiu kraj nebo zařízení, které má akreditaci na specializační vzdělávací program, prosím uveďte:

.....
Potvrzení o výkonu zdravotnického povolání a vyjádření zaměstnavatele:

Potvrzujeme, že pan/paní:

pracuje v naší organizaci od:

do:

pracovní zařazení:

v úvazku:

Dále potvrzujeme, že jmenovaný/á byl/a zaměstnaný/á v organizaci:

Název organizace:	Od - do	Pracovní zařazení	Úvazek

.....
Datum podpisu:

.....
Jméno, příjmení a
podpis vedoucího pracoviště

.....
Razítko vedoucího pracoviště

.....
Jméno, příjmení a podpis statutárního zástupce

³⁾ Vyplnit v případě absolvování vysokoškolského studia.

⁴⁾ Vyplnit v případě absolvování specializačního vzdělávání.

⁵⁾ Vyplnit v případě absolvování akreditovaného kvalifikačního kurzu.

Pokyny:

1. V případě že uchazeč nemá osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu je nutné k žádosti přiložit:

Stejnopis nebo úředně ověřené kopie dokladů o získané odborné způsobilosti, popřípadě o získané specializované způsobilosti nebo zvláštní odborné způsobilosti.

Cizí státní příslušníci přikládají k žádosti rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví o uznání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání na území České republiky.

2. Žádost zasílejte na adresu příslušné pověřené organizace

U zdravotnických povolání: všeobecná sestra s výjimkou perfuziologie, porodní asistentka, ergoterapeut, radiologický asistent, zdravotní laborant, zdravotně sociální pracovník, optometrista, ortotik protetik, nutriční terapeut, zubní technik, dentální hygienistka, zdravotnický záchranář, farmaceutický asistent, fyzioterapeut, odborný pracovník v ochraně veřejného zdraví, odborný pracovník v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků v oboru ochrana veřejného zdraví a specializační obor organizace a řízení

Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických pracovníků – NCO NZO, oddělení specializačního studia

Vinařská 6, Brno 603 00

U zdravotnických povolání: biomedicínský technik, všeobecná sestra v oboru perfuziologie, klinický psycholog, klinický logoped, radiologický fyzik, odborný pracovník v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků s výjimkou oboru ochrana veřejného zdraví, biomedicínský inženýr

Ministerstvo zdravotnictví

Odbor vzdělávání a vědy

Palackého náměstí 4, 128 01 Praha 2

Upozornění: Žádost prosím vyplňte čitelně, hůlkovým písmem. Nesprávně, neúplně nebo nečitelně vyplněná žádost bude vrácena k doplnění.

Poučení:

V souladu s ustanovením § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, mají účastníci a jejich zástupci právo nahlížet do spisu. S právem nahlížet do spisu je spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části. Právo nahlédnout do spisu a další práva s tím spojená se uplatňují vůči tomu správnímu orgánu, který se spisem aktuálně disponuje.

Veškeré údaje jsou zpracovány pro účely Registru zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání, který mj. umožňuje organizaci specializačního vzdělávání, archivaci průběhu specializačního vzdělávání, sledování počtů zdravotnických pracovníků a jejich celoživotního vzdělávání. S těmito údaji bude nakládáno pouze způsobem

ČR- Ministerstvo zdravotnictví

Odbor VZV, oddělení nelékařských povolání a uznávání kvalifikací

Palackého nám. 4, 128 01 Praha

tel.: +420 224 972 916, e-mail: vzv@mzcr.cz, www.mzcr.cz

odpovídajícím příslušným ustanovením zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ve znění pozdějších předpisů. K Vaším osobním údajům budou mít přístup pouze oprávněné osoby vázané mlčenlivostí.

Tímto výslovně prohlašuji, že souhlasím se zpracováním mnou poskytnutých osobních údajů pro účely této žádosti Ministerstvem zdravotnictví, jakož i s tím, že mé osobní údaje mohou být poskytnuty třetím osobám, které získaly akreditaci na realizaci specializačního vzdělávání dle zákona č.96/2004 Sb., a to v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů v platném znění.

Prohlašuji, že všechny uváděné údaje a přiložené doklady k této žádosti jsou správné, úplné a zakládají se na pravdě:

Jméno a příjmení (čitelně):	Podpis:	Datum:	Místo:
------------------------------------	----------------	---------------	---------------

Prohlašuji, že zmocňuji níže uvedenou osobu, aby mne zastupovala a jednala mým jménem ve věci vyřízení mé žádosti. V případě, že si nepřejete, aby byly Vaše údaje sdělovány jiné osobě, níže uvedené položky nevyplňujte.

Kontaktní osoba: vyplňte pouze v případě, že souhlasíte s poskytováním údajů o Vaší žádosti další osobě

Příjmení, jméno, titul:

Telefon/mobil:

e-mail kontakt: @

Jméno a příjmení (čitelně):	Podpis:	Datum:	Místo:
------------------------------------	----------------	---------------	---------------

Zdroj: Internetové stránky MZ ČR

<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/218-specializacni-vzdelavani.html>

Příloha 4 Žádost o vydání osvědčení k výkonu povolání bez odborného dohledu

**ŽÁDOST O VYDÁNÍ OSVĚDČENÍ K VÝKONU
ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ BEZ ODBORNÉHO
DOHLEDU**

Důležité upozornění: Jedna žádost slouží k vydání osvědčení k výkonu jednoho zdravotnického povolání. V případě žádosti o vydání osvědčení k výkonu více zdravotnických povolání je nutné podat pro každé povolání samostatnou žádost včetně správního poplatku. Doklady není nutné zasílat duplicitně.

ČÍSLO REGISTRACE

Zde nevyplňujte, prosím!

Příjmení, jméno, titul:

dřívější příjmení⁶⁾:

Datum narození (den, měsíc, rok):

Místo narození:

Rodné číslo:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Adresa

zaměstnavatele: název

ulice a popisné číslo

město (obec)

PSČ

IČO

Telefon

e-mail kontakt

@

Adresa trvalého bydliště: ulice a popisné číslo

město (obec)

PSČ

Telefon/mobil

e-mail kontakt

@

⁶⁾ Uved'te rodné příjmení, popř. všechna Vaše další dřívější příjmení

ČR- Ministerstvo zdravotnictví

Odbor VZV, oddělení VZV/2- detašované pracoviště: Uznávací jednotka Brno, Vlnařská 6, 603 00
Brno

tel.: +420 543 559 553, 555 a 556, e-mail: vzv@mzcr.cz, www.mzcr.cz

Adresa pro doručování písemností: *(pokud se liší od adresy bydliště)*

ulice a popisné číslo

město (obec)

PSC

Nejvyšší dosažené vzdělání v roce:

Nejvyšší dosažené vzdělání ve státě:

středoškolské

vyšší odborné

vysokoškolské Bc. Mgr. Ing. Doktorský titul

1. Kvalifikaci jsem získal/a⁷⁾

v oboru:

v roce:

ve státě:

na škole (název školy, vzdělávacího zařízení apod.):

zaškrtněte

na střední zdravotnické škole

na vyšší zdravotnické škole

na vysoké škole

v akreditovaném kvalifikačním kurzu

ve specializačním vzdělávání (PSS)

⁷⁾ Kvalifikací se rozumí získání odborné způsobilosti k výkonu povolání stanovené zákonem č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších právních předpisů (ustanovení § 5 až § 28).

Zaškrtněte povolání, pro které žádáte vydat osvědčení k výkonu bez odborného dohledu⁸⁾

(zaškrtněte)

☐ všeobecná sestra (§ 5)	☐ farmaceutický asistent (§ 19)
☐ porodní asistentka (§ 6)	☐ biomedicínský technik (§ 20)
☐ ergoterapeut (§ 7)	☐ biotechnický asistent (§ 20a)
☐ radiologický asistent (§ 8)	☐ radiologický technik (§ 21)
☐ zdravotní laborant (§ 9)	☐ adiktolog (§ 21 a)
☐ zdravotně-sociální pracovník (§ 10)	☐ klinický psycholog (§ 22)
☐ optometrista (§ 11)	☐ klinický logoped (§ 23)
☐ ortoptista (§ 12)	☐ zrakový terapeut (§ 23 a)
☐ asistent ochrany a podpory veřejného zdraví (§ 13)	☐ fyzioterapeut (§ 24)
☐ ortotik-protetik (§ 14)	☐ radiologický fyzik (§ 25)
☐ nutriční terapeut (§ 15)	☐ odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků (§ 26)
☐ zubní technik (§ 16)	☐ biomedicínský inženýr (§ 27)
☐ dentální hygienistka (§ 17)	☐ odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví (§28)
☐ zdravotnický záchranář (§ 18)	

Pracovní zařazení:

Specializační studium⁹⁾: (zaškrtněte, event. doplňte název oboru))

ANO → název

NE

³⁾ Uveďte odpovídající povolání podle zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších právních předpisů, §5 - §28.

⁹⁾ Uveďte pouze specializační studium získané v ČR; specializace získaná v jiném členském státě EU je předmětem samostatného správního řízení na základě písemné žádosti žadatele.

Upozornění: Žádost prosím vyplňte čitelně, hůlkovým písmem. Nesprávně, neúplně nebo nečitelně vyplněná žádost bude vrácena k doplnění.

Přílohy¹⁰⁾ – (zaškrtněte přílohy, které k žádosti dokládáte):

- úředně ověřené doklady, které opravňují zdravotnického pracovníka k výkonu zdravotnického povolání (např. maturitní vysvědčení, diplom absolventa VOŠ a vysvědčení o absolutoriu, diplom a vysvědčení o státní zkoušce nebo diplom a dodatek diplomu)
- potvrzení o výkonu povolání (6. strana formuláře žádosti) – lze rovněž doložit úředně ověřenou kopii potvrzení o ukončení pracovního poměru
- doklad o absolvovaných vzdělávacích aktivitách (7. strana formuláře žádosti) včetně prostých kopií dokladů potvrzení o účasti na jednotlivých formách celoživotního vzdělávání
- doklad o úspěšném vykonání zkoušky, kterou se ověřuje způsobilost k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu (**pouze u těch žadatelů, kteří nedokládají potvrzení o absolvovaných vzdělávacích aktivitách**)
- osoby samostatně výdělečně činné nebo vlastníci živnostenského listu doloží výkon zdravotnického povolání úředně ověřenou kopií registrace nestátního zdravotnického zařízení (dále jen NZZ) nebo živnostenského listu.

Poučení:

V souladu s ustanovením § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, mají účastníci a jejich zástupci právo nahlížet do spisu. S právem nahlížet do spisu je spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části. Právo nahlédnout do spisu a další práva s tím spojená se uplatňují vůči tomu správnímu orgánu, který se spisem aktuálně disponuje.

Veškeré údaje jsou zpracovány pro účely Registru zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání, který mj. umožňuje sledování počtů zdravotnických pracovníků a jejich celoživotního vzdělávání. S těmito údaji bude nakládáno pouze způsobem odpovídajícím příslušným ustanovením zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ve znění pozdějších předpisů. K Vaším osobním údajům budou mít přístup pouze oprávněné osoby vázané mlčenlivostí.

¹⁰⁾ Doložte přílohy, které ukládá zákon č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších právních předpisů, včetně příloh vyjmenovaných na této straně žádosti.

Tímto výslovně prohlašuji, že souhlasím se zpracováním mnou poskytnutých osobních údajů pro účely této žádosti Ministerstvem zdravotnictví, jakož i s tím, že mé osobní údaje mohou být poskytnuty třetím osobám, a to v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů v platném znění.

Prohlašuji, že všechny uváděné údaje a přiložené doklady k této žádosti jsou správné, úplné a zakládají se na pravdě:

Jméno a příjmení (čitelně):	Podpis:	Datum:	Místo:
------------------------------------	----------------	---------------	---------------

Prohlašuji, že zmocňuji níže uvedenou osobu, aby mne zastupovala a jednala mým jménem ve věci vyřízení mé žádosti o vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu. V případě, že si nepřejete, aby byly Vaše údaje sdělovány jiné osobě, níže uvedené položky nevyplňujte.

Kontaktní osoba: vyplňte pouze v případě, že souhlasíte s poskytováním údajů o Vaší žádosti další osobě

Příjmení, jméno, titul:

Telefon/mobil:

e-mail kontakt: @

Jméno a příjmení (čitelně):	Podpis:	Datum:	Místo:
------------------------------------	----------------	---------------	---------------

Poznámka:

O zapsání do výše citovaného registru zdravotnický pracovník již nežádá, po vydání osvědčení bude automaticky do registru zapsán a tedy oprávněn používat označení „Registrovaný/á“.

✉ - Žádost s příloženými doklady zasílejte na adresu:

**Ministerstvo zdravotnictví
Uznávací jednotka Brno
„REGISTRACE“
Vinařská 6
603 00 Brno**

ČR- Ministerstvo zdravotnictví
Odbor VZV, oddělení VZV/2- detašované pracoviště: Uznávací jednotka Brno, Vinařská 6,
603 00 Brno
tel.: +420 543 559 553, 555 a 556, e-mail: vzv@mzcr.cz, www.mzcr.cz

Potvrzení personálního oddělení o výkonu zdravotnického povolání

Potvrzujeme, že pan/paní:.....
narozen/a (datum):..... v (obec):.....
pracuje v naší organizaci od:..... do:.....
jako:..... v úvazku:.....

Dále potvrzujeme, že jmenovaný/á byl/a zaměstnaný/á v organizaci¹⁾ - viz. pokyny k vyplnění

1) organizace:..... od:..... do:..... jako:..... v úvazku:.....

2) organizace:..... od:..... do:..... jako:..... v úvazku:.....

3) organizace:..... od:..... do:..... jako:..... v úvazku:.....

Výpis pracovní neschopnosti²⁾.....

Výpis mateřské dovolené³⁾: (1. dítě).....

(2. dítě).....

další děti:.....

Pokyny k vyplnění:

1. Proškrtněte v případě absence těchto údajů.
2. U výpisu pracovní neschopnosti uvádějte pouze pracovní neschopnost delší než 6 měsíců.
3. Uveďte pouze dobu mateřské dovolené matky (rodičovské dovolené otce), nikoliv dobu následné rodičovské dovolené.
4. U OSVČ je nutné přiložit k tomuto vyplněnému potvrzení úředně ověřenou kopii o registraci nestátního zdravotnického zařízení nebo živnostenského listu.

.....
Podpis odpovědného pracovníka
personálního oddělení

.....
Razítko personálního oddělení

.....
Jméno a příjmení (čitelně) odpovědného pracovníka personálního oddělení včetně telefonního čísla

Pokyny k vyplnění předchozí tabulky

(Doklad o absolvovaných vzdělávacích aktivitách žadatele/žadatelky):

1. Seznam vzdělávacích aktivit potvrdí vedoucí pracovník žadatele/lky. Svým podpisem nadřízený pracovník stvrzuje, že přehled vykázaných vzdělávacích aktivit žadatele/lky ověřil z jeho průkazu odbornosti nebo z originálních dokumentů a odpovídá skutečnosti. Tento seznam doplní žadatel/ka prostými kopiemi potvrzení o účasti na formách celoživotního vzdělávání, které v seznamu uvádí.
2. Ředitel zařízení podepíše výkaz vedoucím pracovníkům.
3. Osoby samostatně výdělečně činné nebo vlastníci živnostenského listu vyplní doklad o absolvovaných vzdělávacích aktivitách (viz 7. strana žádosti) a doloží jej prostými kopiemi potvrzení o účasti na formách celoživotního vzdělávání, které v seznamu uvádí. MZ ČR může v případě pochybností vyžadovat dodatečné předložení originálů nebo ověřených kopií dokladů o účasti na formách celoživotního vzdělávání.
4. Pokud u absolvované vzdělávací aktivity pochybujete o její kreditní hodnotě, hodnotu kreditů nevyplňujte. Po posouzení žádosti odpovědnými pracovníky MZ ČR bude dané vzdělávací aktivitě přiřazena odpovídající hodnota kreditů podle vyhlášky č. 423/2004 Sb.
5. V případě pochybností si odpovědný pracovník MZ ČR vyžádá ověřené doklady a může rovněž v případě potřeby uznat i jiný náhradní důkaz (např. při ztrátě potvrzení o účasti kopii seznamu účastníků, kopii programu, kde je žadatel/ka mezi aktivními účastníky apod.)
6. Publikace článků nebo knih musí být přesně citovány v souladu s platnou normou.
7. Odborné stáže: uvést datum, adresu pracoviště, zaměření stáže (je možné doplnit prostou kopií zápisu v průkazu odbornosti). Při účasti na odborné stáži v zahraničí se za akreditované pracoviště považuje pracoviště schválené pro vzdělávání podle příslušných zahraničních právních předpisů, které je nutné doložit.
8. Výzkum: uvést název a číslo výzkumného úkolu, název grantové agentury, datum jeho dokončení, oponovanou závěrečnou zprávu, potvrzení, zda byl žadatel nositelem grantu, řešitelem, spoluřešitelem.
9. Za metodiku je považován standard nebo nový postup, jehož použití při poskytování zdravotní péče byl schválen ministerstvem nebo jiným ústředním orgánem státní správy. Pro zápočet kreditů za tvorbu metodiky je nutné doložit doklad o schválení vystavený ministerstvem nebo jiným ústředním orgánem státní správy.

Zdroj: Internetové stránky MZ ČR

<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/205-zadost-o-vydani-osvedceni.html>

Příloha 5 Žádost o vykonání zkoušky k ověření způsobilosti k výkonu povolání

**ŽÁDOST O VYKONÁNÍ ZKOUŠKY K OVĚŘENÍ ZPŮSOBILOSTI
K VÝKONU NELÉKAŘSKÉHO ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ
BEZ ODBORNÉHO DOHLEDU**

Příjmení, jméno, titul:

Rodné příjmení:

Datum narození:

Místo narození:

Telefon / mobil:

E-mail kontakt:

Povolání, ve kterém chce žadatel /žadatelka vykonat zkoušku:

.....
teoretická část zkoušky praktická část zkoušky
(zaškrtněte, kterou část si přejete vykonat)

Adresa pro doručování písemností:

.....
..... PSČ.....

K žádosti přiložte prosté kopie dokladů o vzdělání, o specializačním vzdělání a rozpis absolvované praxe v oboru za uplynulých 6 let.

POUČENÍ:

Veškeré údaje jsou zpracovány pro účely Registru zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání, který mj. umožňuje sledování počtů zdravotnických pracovníků a jejich celoživotního vzdělávání. S těmito údaji bude nakládáno pouze způsobem odpovídajícím příslušným ustanovením zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ve znění pozdějších předpisů. K Vaším osobním údajům budou mít přístup pouze oprávněné osoby vázané mlčenlivostí.

Úspěšné vykonání zkoušky k ověření způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu nezakládá nárok a nenahrazuje získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání.

ČR- Ministerstvo zdravotnictví
Odbor VZV, oddělení VZV/2- detašované pracoviště: Uznávací jednotka Brno, Vinařská 6,
603 00 Brno
tel.: +420 543 559 553, 555 a 556, e-mail: vzv@mzcr.cz, www.mzcr.cz

Tímto výslovně prohlašuji, že souhlasím se zpracováním mnou poskytnutých osobních údajů pro účely této žádosti Ministerstvem zdravotnictví, jakož i s tím, že mé osobní údaje mohou být poskytnuty třetím osobám, a to v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů v platném znění.

Prohlašuji, že všechny uvedené údaje a doklady přiložené k této žádosti jsou správné, úplné a zakládají se na pravdě.

.....
.....

datum

podpis žadatele / žadatelky

- **Žádost zasílejte na adresu:**

**Ministerstvo zdravotnictví
Uznávací jednotka Brno
„ZKOUŠKA“
Vinařská 6
603 00 Brno**

Zdroj: Internetové stránky MZ ČR

<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/1009-zkouska-k-vydani-osvedceni.html>

Název souboru: Kata finál 2.doc
Adresář: C:\Documents and Settings\jirka\Plocha
Šablona: C:\Documents and Settings\jirka\Data
aplikací\Microsoft\Šablony\Normal.dot
Název: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Předmět:
Autor: Kateřina Smolová
Klíčová slova:
Komentáře:
Datum vytvoření: 4.5.2009 4:40 dop.
Číslo revize: 61
Poslední uložení: 4.5.2009 5:47 dop.
Uložil: Kateřina Smolová
Celková doba úprav: 51 min.
Poslední tisk: 4.5.2009 5:47 dop.
Jako poslední úplný tisk
Počet stránek: 76
Počet slov: 16 000 (přibližně)
Počet znaků: 94 403 (přibližně)